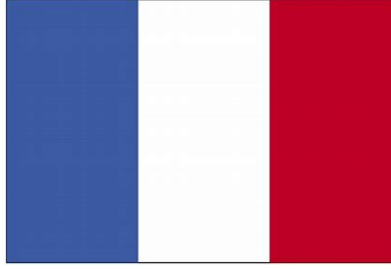

FRANSA PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü
2023

İçindekiler

1.	DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	2
2.	PAZARIN ÖZELLİKLERİ.....	22
3.	ÖNEMLİ SEKTÖRLER	28
4.	PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER.....	31
5.	ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER ŞİRKET TÜRLERİ	37

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Mevzuatı

Fransa Avrupa Birliği'nin kurucu üyesidir. Buna bağlı olarak Avrupa Birliği'nin diğer tüm ortak politikalarıyla beraber ortak ticaret politikasını da üstlenmiş ve AB'nin ortak gümrük tarifesini uygulamaya koymuştur. Avrupa Birliği'ne üye ülkelerden yapılan ithalat gümrük vergisinden muaftır. AB üyesi olmayan ülkelerden ithal edilen ürünler için Avrupa Birliği'nin ortak gümrük tarifesi uygulanmaktadır. Avrupa Birliği'ne üye ülkelerden yapılan ithalatta izin ve miktar sınırlaması yoktur.

Avrupa Birliği Ortak Dış Ticaret Politikası

Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler arasında tesis edilen Gümrük Birliği çerçevesinde, üye ülkeler üçüncü ülkelerden ithalatta ortak kurallar uygulamaktadır.

Bu çerçevede, ticaret politikası münhasıran Avrupa Birliği'nin yetki alanına girmekte ve "Ortak Ticaret Politikası (OTP)" olarak adlandırılmaktadır. OTP, ortak gümrük tarifeleri; çok taraflı, bölgesel ve ikili ticaret anlaşmaları; üçüncü ülkelere uygulanan tek taraflı tavizler ve ticari savunma araçlarını kapsamaktadır. OTP çerçevesinde, mal ticaretinin yanı sıra hizmetler, ticaretle bağlantılı fikri mülkiyet hakları ve doğrudan yabancı yatırımlar AB'nin münhasır yetki alanında yer almaktadır.

Bu doğrultuda:

AB üyesi ülkelerce ortak gümrük tarifesi ve ticari savunma araçları uygulanmakta olup, ürünlere uygulanan gümrük vergileri ve varsa, ürünler üzerinde bulunan ticari savunma araçlarına TARIC CONSULTATION veri tabanı üzerinden erişilebilmektedir.

TARIC veri tabanı ürün bazında faaliyet göstermektedir. TARIC görüntüleme sayfasında ürün kodu (good code) kısmına bilgi edinilmek istenen ürünün GTIP kodu, GeliŐ/VariŐ Ülkesi (Origin/Destination) kısmına ise ürünün ihraç veya ithal edilmek istendiği ülke yazılmak suretiyle söz konusu ürüne dair mevcut tüm uygulama ve tüzüklere ulaşılabilir. Ürünün GTIP kodunu bilmiyorsanız gelişmiş arama (advanced search) sekmesinden metin bazında da arama yapılabilmektedir.

TARIC kullanılarak ne yapılabilir?

- Ürüne dair gümrük uygulamaları ve kotalarına, gümrük muafiyetlerine;
- Ürüne dair alınmış ticaret politikası önlemlerine (dampinge karşı uygulamalar, telafi edici önlemler vs.);
- Ürüne yönelik alınmış ithalat veya ihracat kısıtlamalarına ulaşılabilir.

TARIC veri tabanına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en)

Acess2Market üye ülkelerin ve AB'nin 120'den fazla ticaret ortağının AB ile dış ticareti kapsamındaki;

- Gümrük Vergilerine;
- Menşe Kurallarına;
- Yürürlükteki Diğer Vergilerine;
- İthalat Prosedürlerine;
- Ürüne ilişkin Teknik Gerekliliklere;
- Dış Ticaret istatistiklerine ilişkin detaylı bilgileri ihtiva eden bir veri tabanıdır.

Acess2Market veri tabanına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home>)

AB dışı ülkelerin AB ile olan ticari anlaşmalarına ve yararlanabildikleri gümrük muafiyetlerine aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/non-eu-markets>

Üye ülkelerin pazar profillerine, ithalat prosedürlerine ve dış ticareti düzenleyen mevzuatı ile birlikte ticarete konu ürüne ilişkin teknik mevzuatına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/eu-market-0#tocms>

Acess2Market veri tabanında mal ticaretinin yanı sıra hizmet ticareti ve e-ticarete ilişkin veriler de yer almaktadır. Bu bilgilere aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/services>

Acess2Market veri tabanını daha etkin kullanmak adına Avrupa Komisyonunun organize ettiği sanal eğitim programlarına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilir:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/events-access2markets>

Ayrıca, AB tarafından üçüncü ülkelere karşı yürütülen ve tamamlanan dumping, sübvansiyon ve korunma önlemleri soruşturmalarına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir.

<https://trade.ec.europa.eu/tdi/index.cfm>

AB, ikili ticaret anlaşmaları bağlamında aktif bir ticaret politikası izlemektedir. AB tarafından yeni nesil serbest ticaret anlaşmaları (STA) ile mal ticaretinin yanı sıra, hizmetler, kamu alımları, fikri mülkiyet hakları, sürdürülebilir kalkınma gibi ticaret ile ilgili alanları da içeren kapsamlı STA'lar müzakere edilmekte ve akdedilmektedir. AB'nin STA'ları hakkında detaylı bilgiye aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>

AB, Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) kapsamında Gelişme Yolundaki Ülke ve En Az Gelişmiş Ülkelere (EAGÜ) belirli dönemler için geçerli olacak şekilde tek taraflı olarak vergi tavizleri sağlamaktadır. Halihazırda uygulanan GTS Rejimi, düşük ve düşük orta gelirli ülkeler için gümrük tarifelerini tamamen ya da kısmen kaldıran Standart GTS Rejimi; sürdürülebilir kalkınma ve iyi yönetişimin sağlanmasını teşvik etmeye üzere GTS Rejimi ekinde sayılan Uluslararası Konvansiyonları onaylamaları ve uygulamaları şartıyla gelişmekte olan ülkeler için tarifeleri sıfırlayan GTS + ve silah ve mühimmat hariç olmak üzere en az gelişmiş ülkelere gelen diğer malların vergisiz ve kotasız olarak AB pazarına girmesine imkan tanıyan Silahlar Hariç Her Şey (Everything But Arms-EBA) düzenlemelerini içermektedir. Güncel GTS yararlanıcısı ülkelerin listesine aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/>

Konu ile ilgili AB hukuku kısıtlamaları, ilgili AB düzenlemelerinde ve elektronik gümrük tarifesinde bulunabilmektedir. Malların serbest dolaşımına ve küresel ticarete rağmen, belli mallar ithalat ve ihracatta kısıtlamalara tabi olabilmektedir. Hem ulusal hem de Avrupa hukukundan kaynaklanan bu özel kurallar ithalat ve ihracatta yasak ve kısıtlamalara neden olmaktadır. Bu yasak ve kısıtlamalar temelde: Kamu düzeninin korunması, çevrenin korunması, insan sağlığının korunması, hayvanların korunması, bitkilerin korunması, sınai mülkiyet haklarının korunması, kültürel mirasın korunması için gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte belirli mallara bazı ülkeler için kısıtlamalar uygulanabilmektedir. Dış Ticaret Mevzuatı ile ilgili Fransa ve AB düzeyindeki ayrıntılı bilgilere aşağıdaki internet sayfaları üzerinden ulaşılabilir:

Trade - European Commission - Import and Export Rules <https://ec.europa.eu/trade/import-and-export-rules>

Avrupa Birliği (AB) üyesi ÷lkelerle mal ticareti (ithalat veya ihracat) yapılması için, bir gümrük beyannamesi doldurulması gerekmektedir. Formun biçimi, içeriği ve uygulama hükümleri Avrupa Birliği Gümrük Kanunu (Code des Douanes de l'Union -CDU) tarafından belirlenmektedir.

Söz konusu beyannamenin oluşturulmasında üç temel gereklilik bulunmaktadır:

- Ürünün cinsi (gümrük isimlendirmesinde ürünün sınıflandırılması-gümrük tarife istatistik pozisyonu),
- Menşei (veya varış yeri)
- Malın değeri.

İthalat Rejimi

Üçüncü ÷lkelerden (AB üyesi olmayan ÷lkelerden) mal ithalatı serbest ticaret rejimi altında gerçekleştirilmektedir. Bu genel kurala istisna olan durumlar da bulunmaktadır. Gözetim, sertifika veya izin gerektiren bazı malların ithalatı, ek belgeler veya izinler gerektirebilmektedir.

- 1) Gözetim Rejimi: Malların ithalatı AB Topluluğu Gözetim Belgesinin (Community Surveillance Document) düzenlenmesini gerektirmektedir. (Düzenleme Örneği; 28 Nisan 2016 tarih ve 2016/670 sayılı Komisyon Uygulama Yönetmeliği: Belirli üçüncü ÷lkeler menşeli bazı demir ve çelik ürünlerinin ithalatının önceden izlenmesini öngörmektedir.)
- 2) Sertifika Rejimi: Bazı tarım ürünlerinin ithalatı için AGRIM isimli ithalat sertifikası gereklidir. Bu belgeler, temel dış ticaret operasyonlarının önceki istatistiksel kontrolünü yapmak, ithalat tarife kotalarını yönetmek ve olası koruma önlemleri için bilgi sağlamak gibi birçok farklı amaçla düzenlenmektedir. İthalat sertifikası gerektiren ürünlere örnek olarak 04.04.20 GTİP numarasını haiz 'Rendelenmiş veya toz haline getirilmiş her türlü peynir' gösterilebilir.
- 3) Yetkilendirme rejimi: Topluluk kısıtlamalarına maruz kalan malların ithalatı, ithalat yetkisi gerektirmektedir.

Örneğin:

- Savunma sektörü malzemeleri, diğer malzemeler ve çift kullanımlı mallar ile teknolojileri.
- Vahşi hayvan türleri ve bitkilerin uluslararası ticaretinin kontrolü (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora"-CITES)
- Ticari Kalite Kontrolü (PRE/3026/2003 sayılı düzenlemenin ekinde yer alan ürünlerin gümrükten geçebilmeleri için ticari kalite sertifikası sunması gereklidir.)(Örnek ürünler: soğan, sarımsak, taze incir, narenciye meyveler, zeytinyağı, vb.)

Sanayi Güvenlik Kontrolü (Bazı ürünler güvenliklerini doğrulamak amacıyla ek kontrollere tabidir. Bu ürünler için bir kontrol belgesi verilmesi gereklidir.) (Örnek ürünler: odun parçaları tahtaları, halılar ve diğer tekstil yer kaplamaları, bebek giysileri ve insan olmayan yaratıkları ve hayvanları temsil eden içi doldurulmuş oyuncaklar, vb.)

Özel Düzenlemelere ve Ambargoya Tabi Ürünler:

Belirli mallara yönelik özel düzenlemelerin amacı, ÷lkeyi, tüketicileri/vatandaşını ve çevreyi korumaktır. Kısıtlamaya veya güvenlik önlemlerine tabi ürünler, güvenlik belgesi düzenleyen yetkili bakanlıklar tarafından kontrol edilmektedir. Bu belge, mallarınızın yasal olarak ithal veya ihraç

edilebileceğini onaylamaktadır. Kamu düzeni belgesi (DOP -Le document d'ordre public), malların ithalatı ve ihracatı için yasal gerekliliklerin karşılandığını doğrulayan kendi alanında yetkili makam tarafından düzenlenmektedir. Gümrük, bu belgenin gümrük beyannamesi unsurlarına uygun olmasını sağlamaktadır.

Özel düzenleme ve kısıtlamaya ve ambargoya tabi ürünlerin hangilerinin olduğu ithalat veya ihracat yapılacak ülkeye göre değişebileceği gibi (*Örneğin belirlenmiş ülkeden kiraz ithalatının yasaklanması*) belirli bir ürün grubuna (AB ülkeleri haricindeki ülkelere yapılacak patlayıcı madde ithalatı gibi) yönelik olarak da uygulanabilmektedir. Belirli kategorilerdeki gemiler, tekneler ve diğer gemiler için ve sondaj veya üretim platformları için ürünler, sivil hava taşıtları ve sivil hava taşıtlarında kullanılacak mallar, eczacılık ürünleri bu kapsamda yer almaktadır.

Bir ürünün ithalatının yasak olup olmadığını kontrol etmek için Avrupa Komisyonu TARIC veri tabanında özel bir aramanın yapılması tavsiye edilmektedir. Avrupa Komisyonu TARIC veri tabanına aşağıdaki adresten ulaşılabilir.

https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?callbackuri=CBU-36&Lang=en

AB'ye ihracat aşamasında istenen belgeler:

- CMR irsaliyesi,
- Ticari fatura,
- Kambiyo Malları Beyanı (DEB aracılığıyla Intrastat),
- Çeki listesi.

Firmaların Fransa'ya ihracat öncesi yapması gereken işlemler

Merkezi Avrupa Birliği dışında bulunan bir şirketin, yasal varlığını onaylayan bir ticaret sicilini gösteren tasdikli belgenin sağlanması gerekmektedir.

Şirketinizin AB üyesi olan hedef ülkedeki gümrük idaresi nezdinde kaydının oluşturularak EORI numarası alınması gerekmektedir. EORI numarası Avrupa Birliği dışındaki ithalat veya ihracat işlemleri için gereklidir ve tüm Topluluk üyesi ülkelerde geçerli olan, firmaya özgü tanımlayıcı niteliğe sahip bir numaradır.

Fransa'da veya başka bir üye ülkede gümrük işlemleri gerçekleştiren şirketlerin, aşağıdaki durumlarda EORI numaralarını tescil ettirmeleri gerekmektedir:

- Fransa'da kurulmuş şirketler
- Avrupa Birliği'nin başka bir üye ülkede kayıtlı olmayan şirketler
- Avrupa Birliği dışındaki bir ülkede yerleşik şirketler.

Başka bir üye ülkede merkezi bulunan teşebbüsler, aynı üye devlette kayıtlı olmalıdır. Öte yandan, gümrük mevzuatı ile ilgili faaliyette bulunmayan kişilerin EORI numarasına sahip olmaları gerekmemektedir.

Eylül 2020'den bu yana, EORI numarası başvuru sahibi ve temsilcisi için zorunludur ve bir hak sahibi adına müdahale talep etme yetkisi bulunmaktadır. Bu düzenleme ve değişiklik hem başvuran hem de

temsilci hakkı her iki taraf için de bulunmaktadır. Bu nedenle hem firmanın hem de temsilcisinin kendi EORI numarasının olması gerekmektedir. Fransa dışında ikamet ediyorsanız EORI talebini gümrük idaresinin veb sitesi üzerinden sizin adınıza temsilciniz de gerçekleştirebilmektedir. Verilen EORI numarası, verildikten 24 saat sonra aktif hale gelmektedir.

Şirketler, SOPRANO platformunun , EORI bölümü aracılığıyla dijital olarak bir EORI numarası talep edebilmektedir. SOPRANO, gümrüklerin profesyonellere sunduğu tüm gümrük ve mali yetki taleplerini yöneten çevrimiçi bir hizmettir.

<https://www.douane.gouv.fr/service-en-ligne/demande-dautorisation-douaniere-et-fiscale-soprano>

SOPRANO sitesine ulaşmakta zorluk yaşandığında aşağıda bağlantı adresi verilen formdan da yararlanılması mümkündür. https://www.formulaires.service-public.fr/gf/cerfa_13930.do

İstenen Belge: Merkezi Avrupa Birliği dışında bulunan bir şirketin, yasal varlığını onaylayan bir ticaret sicilinin bulunması gerekmektedir.

Üçüncü ülkelerden (AB üyesi olmayan ülkelere) mal ithalatı serbest ticaret rejimi altında gerçekleştirilmektedir. Ancak gözetim, sertifika veya izin gerektiren bazı malların ithalatı için ek belgeler veya izin gerektirebilmektedir. Belirli kategorilerdeki gemiler, tekneler ve diğer gemiler için ve sondaj veya üretim platformları için ürünler, sivil hava taşıtları ve sivil hava taşıtlarında kullanılan mallar, eczacılık ürünleri, çeşitli kap ve paketlenme malzemeleri bu kapsamdaki ürünlerdir.

İhracat Rejimi

İthalatta olduğu gibi üçüncü ülkelere (AB üyesi olmayan ülkelere) mal ihracatı serbest ticaret rejimi çerçevesinde yapılmaktadır.

- 1) Gözetim Rejimi: Bu rejim hem Avrupa mevzuatında ve hem de ulusal mevzuatta yer almaktadır. Öte yandan şu anda bu rejime maruz kalan herhangi bir ürün bulunmamaktadır.
- 2) Sertifika Rejimi: AGREX isimli ihracat sertifikası bazı tarım ürünlerinin ihracatında istenebilmektedir. Bu sertifikayla ticari operasyonların istatistiksel kontrolü ve ihracat idelerinin idaresinin yapılması amaçlanmaktadır.
- 3) Yetkilendirme rejimi: Savunma malzemeleri, diğer malzemeler ve çift kullanımlı mallar ve teknolojileri ürünlerinin ihracatı ile yaptırımlara veya kısıtlayıcı önlemlere maruz kalan ülkelere yapılan ürünlerin ihracatını yetkilendirmektedir.

Gümrük Vergileri

Fransa, Avrupa Birliği (AB) üyesi olması nedeniyle AB dış ticaret mevzuat ve uygulamalarına tabidir. Türkiye ve AB arasında 01/01/1996 tarihinde tesis edilmiş Gümrük Birliği çerçevesinde genel bir kural olarak sanayi malları karşılıklı ticarete gümrük vergisinden muaftır. Bazı tarım ürünlerinde tarife kontenjanları bulunmaktadır.

Ürününüzle ilgili geçerli vergi oranlarına aşağıda verilen bağlantıdan ulaşılabilir.

https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?callbackuri=CBU-%2036&Lang=en

Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği anlaşmasında yer alan ürünler için gümrük vergisi veya herhangi bir limit kısıtlaması bulunmamaktadır. Gümrük Birliği Anlaşması 1996 yılından beri

yürürlüktedir. Bu anlaşmanın temeli 1963'te imzalanan Ankara Anlaşması ve 1970'de imzalanan Ek Protokol'e dayanmaktadır.

Gümrük Birliği, sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünlerini kapsamaktadır. Gümrük Birliği sınırlarında üretilen ve elde edilen mallar ya da Gümrük Birliği'nde serbest dolaşıma sokulan mallar bu gümrük statüsünün kanıtı olan ATR Belgesi eşliğinde Gümrük Birliği topraklarına herhangi bir yerde serbestçe dolaşma hakkına sahiptir.

Türkiye-AB Gümrük Birliği

Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği kapsamındaki ürünler için gümrük vergisi veya herhangi bir miktar kısıtlaması bulunmamaktadır. Gümrük Birliği 31 Aralık 1995 tarihinden beri yürürlükte olup, temeli 1963'te imzalanan Ankara Anlaşması ve 1970'de imzalanan Ek Protokol'e dayanmaktadır.

Gümrük Birliği, sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünlerini (sanayi payı itibarıyla) kapsamaktadır. Gümrük Birliği sınırlarında üretilen ve elde edilen mallar ya da Gümrük Birliği'nde serbest dolaşıma sunulan mallar bu gümrük statüsünün kanıtı olan A.TR Belgesi eşliğinde Gümrük Birliği topraklarında herhangi bir yerde serbestçe dolaşma hakkına sahiptir.

Yasal Dayanaklar:

- AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin Gümrük Birliği'nin son aşamasının uygulanmasına ilişkin 1/95 sayılı ve 22 Aralık 1995 tarihli kararı:

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:21996D0213%2801%29&rid=2>)

- AT-Türkiye Gümrük İşbirliği Komitesi'nin 1/2006 sayılı ve 26 Eylül 2006 tarihli AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin 1/95 sayılı kararının uygulamasına ilişkin ayrıntıları düzenleyen karar

(<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:265:0018:0038:en:PDF>)

Gümrük Birliği, Amsterdam Anlaşması EK 1'de belirtilen tarım ürünleri ile Avrupa Kömür ve Çelik Anlaşması'nın kapsadığı kömür ve çelik ürünlerini kapsamamaktadır. Bu ürünler aşağıdaki yasal dayanaklar çerçevesinde tavizli bir rejimden yararlanabildikleri zaman bir menşe ispat belgesi ibraz edilmesi gerekmektedir (Movement Certificate-Dolaşım Belgesi-EUR.1 ve fatura beyanı).

Yasal Dayanaklar:

- AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin 25 Şubat 1998 tarihli ve 1/98 sayılı kararı ile tarım ürünleri ticaret rejimi hakkında 3 no.lu Protokol:

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:1998:086:TOC>)

- Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki anlaşma uyarında Anlaşmanın 1. Protokolünü değiştiren 8 Temmuz 1991 tarihli Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nu kuran Anlaşma kapsamındaki ürünlerin ticaretiyle ilgili düzenlenen Ortak Komite'nin 2/99 sayılı kararı:

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=uriserv:OJ.L .2009.143.01.0001.01.ENG>)

AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI

İş insanlarımız tarafından Avrupa Birliği üyesi ülkelerin pazarına erişimde dikkate alınması gereken önemli bir husus Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde gerçekleşmekte olan ekonomik dönüşüm sürecidir.

Avrupa Birliği (AB), 11 Aralık 2019 tarihinde açıkladığı [Avrupa Yeşil Mutabakatı \(AYM\)](#)¹ ile 2050 yılında iklim-nötr ilk kıta olma hedefini ortaya koymuştur. AB, bu hedefe ulaşmak için yeni bir büyüme stratejisi

¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

benimseyeceğini ve tüm politikalarını iklim değişikliği ekseninde yeniden şekillendireceğini açıklamıştır. Sanayiden finansmana, enerjiden ulaşırmaya ve binalardan tarıma uzanan bir dizi alanda AB politikalarında kapsamlı değişiklikler öngören Yeşil Mutabakat, Tek Pazar'ın tesisinden bu yana AB'nin en büyük girişimlerinden birisidir.

Bu kapsamda, AB'nin iklim, enerji, arazi kullanımı, ulaşım ve vergilendirme politikalarının 2030 yılına kadar 1990'daki seviyesine kıyasla %55 emisyon azaltımı sağlanacak şekilde gözden geçirilmesi için "Fit for 55 (55'e Uyum)" mevzuat değişikliği paketi² Avrupa Komisyonu'nca 14 Temmuz 2021'de yayımlanmıştır.

Paketin uluslararası ticareti etkileyecek en önemli unsurlarından birisi Sınırdaki Karbon Düzenlemesidir³(SKDM/CBAM). 1 Ekim 2023 itibarıyla yürürlüğe girmesi beklenen SKDM kapsamında, ilk aşamada, demir-çelik, çimento, alüminyum, gübre, elektrik ve hidrojen ürünleri için sera gazı emisyonlarının raporlaması yapılacak, 1 Ocak 2026 tarihinden itibaren ise AB'de yetkilendirilmiş ithalatçılar tarafından ithal edilen, düzenleme kapsamındaki ürünler için raporlanan emisyonlar temelinde karbon ücreti ödenmeye başlanacaktır. İş insanlarımızca uygulama esaslarını belirleyecek ikincil düzenlemelerin takibi önemlidir.

Yeşil Mutabakatın ana unsurlarından bir diğeri ise ilgili tüm ürün mevzuatına etki edecek olan döngüsel ekonomidir. Bu ana tema altında, 10 Mart 2020 tarihinde Yeni Sanayi Stratejisi⁴, 11 Mart 2020 tarihinde ise Döngüsel Ekonomi Eylem Planı⁵ açıklanmıştır. Böylece AB, hammadde temini aşamasından ürünlerin üretimi, tüketimi ve atık yönetimine dair döngüsel bir yaklaşım ile yeni kurallar getirileceğini açıklamış, **elektronik ve bilişim teknolojileri, piller ve araçlar, ambalaj, plastikler, tekstil, yapı ve inşaat, gıda, su ve besinler** öncelikli sektörler olarak belirlenmiştir.

Gümrük Birliği kapsamında ülkemizce uyum sağlanan ürün mevzuatında önemli değişiklikler getirecek olan ve 30 Mart 2022 tarihinde açıklanan Sürdürülebilir Ürün İnisyatifi⁶ ile gıda, yem ve medikal ürünler haricinde tüm ürün grupları için sürdürülebilirliğin bir norm olarak belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu çerçevede açıklanan Yeni Eko-Tasarım Tüzüğü Taslağı⁷ ile ürünlerin AB piyasasına arzı için karşılması gereken standartların sürdürülebilirlik ekseninde şekillendirilmesi, ürüne ilişkin söz konusu bilgilerin tüketici, piyasa gözetimi otoriteleri, geri dönüşüm sektörünce kolayca ulaşılabilir olmasını sağlamak üzere ürüne eşlik edecek "**dijital ürün pasaportları**" geliştirilmesi, zorunlu yeşil kamu alımları kriterleri getirilmesi amaçlanmıştır.

Bu çerçevede, AB'nin Döngüsel Ekonomi Eylem Planı kapsamında öncelikli ürün gruplarından başlamak üzere tüm ürünlere yönelik mevzuat tasarıları hazırlaması öngörülmekte olup, ilk aşamada batarya, tekstil, yapı malzemeleri, ambalaj ve ambalaj atıklarına ilişkin mevzuat tasarıları/stratejiler yayımlanmıştır.

AB tarafından açıklanan Atık Sevkiyatı Tüzüğü Taslağı⁸ ile ise AB bir taraftan üçüncü ülkelere kontrolsüz atık ihracatını kontrol altına almayı hedeflerken, AB içindeki mevcut atıkların da bir kaynak olarak ekonomiye kazandırılmasını amaçlamaktadır.

² <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/green-deal/fit-for-55-the-eu-plan-for-a-green-transition/>

³ SKDM Taslak Metni (Resmi onay süreci devam etmektedir):

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/commissions/envi/inag/2023/02-08/ENVI_AG\(2023\)742452_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/commissions/envi/inag/2023/02-08/ENVI_AG(2023)742452_EN.pdf)

⁴ [A new Industrial Strategy for a green and digital Europe \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en)

⁵ https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en

⁶ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12567-Sustainable-products-initiative_en

⁷ https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/sustainable-products/ecodesign-sustainable-products_en

⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_5916

AB tarafından önümüzdeki dönemde açıklanacak mevzuat tasarımları ile açıklanan tasarımların son durumlarına ilişkin bilginin [Döngüsel Ekonomi Eylem Planı](#)⁹ sayfasından takibi mümkündür.

İç Vergiler ve Oranları

KDV

Çoğu mal ve hizmetin satın alınması için geçerli olan bir satış vergisidir ve tüccar tarafından toplanıp Fransa devlet gelir idaresine gönderilmesi gerekmektedir. Fransa'da standart KDV oranı %20 olup bu oran dünyadaki en yüksek KDV oranları arasında yer almaktadır. Hükümetin KDV vergi beyannamelerini izleyip doğrulamasını sağlamak için işletmelerin bir Fransız KDV numarası veya başka bir tanımlayıcı için kayıt yaptırmaları gerekebilmektedir. KDV tahsilatı tüccarın sorumluluğundadır ve uygun vergi miktarlarının toplanmaması ve sunulmaması ciddi cezalara neden olabilmektedir.

Özel tüketim vergileri

Ürünler üretildiklerinde veya satıldıklarında ödenmektedir. AB, ürünlerin her biri için ödenmesi gereken minimum tüketim vergisi miktarını belirlemektedir. Ancak üye ülkeler başka vergiler de uygulayabilmektedirler. AB ülkelerinde uygulanan özel tüketim vergisi ayrıcalıklı rejime tabidir. Alkol ve alkollü içecekler ve tütün mamulleri elektrik ve belirlenmiş enerji kaynakları özel tüketim vergisine tabidir. Fransa'da alkolsüz ve alkollü içecekler ile tütün ve mamulleri bu vergiye tabidir.

Sosyal Güvenlik katkısı

Ek olarak alkollü içeceklerden alınır ve oranlar yıllık olarak ürün bazında belirlenir

Diğer vergiler

Kurumlar vergisi standart oranı Fransız vergi kanunu madde 219-1'ya göre %33,3'tür. Ancak, 2022 yılından itibaren %25'e indirilmiştir. Diğer taraftan, KOBİ niteliğinde olan cirosu 7,6 milyon Avronun altında olan ve belli şartları taşıyan şirketler 42.500 Avroluk ilk dilimde %15 vergiye tabidir.

Fransa'da kurulan ülkemiz menşeli şirketler, Fransa'daki kazançları üzerinden vergilendirilmektedir.

<https://www.impots.gouv.fr/professionnel/imposition-des-resultats>

<https://www.impots.gouv.fr/international-professionnel/corporation-tax-1>

<https://www.impots.gouv.fr/international-professionnel/tax4busines>

Gelir vergisi ise gelir seviyelerine göre farklılık göstermektedir. 10.777 Avroya kadar %0 olup daha sonra %11, %30, %41 ve %45 (168.994 Avro üzeri) dir.

Sosyal güvenlik primi ise, şirketler için % 45, çalışanlar için sosyal güvenlik oranı % 23 düzeyindedir.

<https://www.impots.gouv.fr/international-professionnel/tax-obligations-businesses-without-permanent-establishment-france>

⁹ https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Avrupa Birliği'nin Ürünlere Dair Teknik Mevzuatı

Bir ürünün Avrupa Birliği (AB) pazarına girebilmesi için AB'nin tüzük, direktif vb. adlar ile meydana getirdiği (EURLEX internet sayfasından ulaşılabilen) teknik mevzuata uygun olarak üretilmesi ve piyasaya arz koşullarını sağlaması gerekmektedir. AB'nin teknik mevzuatı, tüm ürünler için temel kuralları belirleyen yatay mevzuatın yanı sıra, ürünlere ilişkin teknik düzenlemelerden (örn: oyuncaklar, makineler, asansörler, tıbbi cihazlar, yapı malzemeleri, kimyasallar vs.) oluşmaktadır. Bunun haricinde, AB içinde ortak bir düzenlemeye tabi olmayan (kırtasiye ürünleri, mobilyalar, saatler vs.) ürünler yönünden üye ülkeler kendi düzenlemelerini yapmakta serbesttir.

Ülkemiz, Gümrük Birliği gereğince AB'nin ürünlere ilişkin teknik mevzuatını ve sistemini uyumlaştırmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye AB'nin CE İşareti, onaylanmış kuruluşlar, piyasa gözetimi ve denetimi, AB'nin ortak bir düzenlemesi olmayan alanda karşılıklı tanımaya dair kurallarını ve ürünlere ilişkin (sektörel) mevzuatını ulusal mevzuatına aktarmıştır. Ülkemiz, AB'nin ürünlere ilişkin mevzuatındaki güncellemeleri de takip ederek bilahare ulusal mevzuatına yansıtılmaktadır.

Ülkemizde, AB mevzuatı kapsamında atanmış onaylanmış kuruluşların listesi ise güncel olarak AB'nin Yeni Yaklaşım Onaylanmış Kuruluş Bilgi Sistemi'nde (NANDO- <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/>) yayınlanmaktadır.

Sonuç olarak, ortak bir AB mevzuatı bulunan ürünler yönünden ulusal mevzuatımızı uyumlaştırdığımız ölçüde veya düzenlenmemiş alanda yer alan ürünler yönünden Türk ürünlerinin AB'de ilave test/belgelendirmeye ihtiyaç olmaksızın AB menşeli ürünlerle eşit muameleye tabi tutulması ve malların serbest dolaşımı ilkesi kapsamında ithalat kontrollerine tabi tutulmaması gerekmektedir. Bu kapsamda, Türkiye'de üretilen ürünler, AB'de üretilmiş ürünlere eşdeğer güvenlik ve kalite düzeyini sağlamaktadır.

AB teknik mevzuatına ilişkin ayrıntılı bilgi edinmek için (abteknik@ticaret.gov.tr) adresinden irtibata geçilebilir.

Association Française de Normalisation (AFNOR, Fransız ulusal standardizasyon kuruluşudur. AFNOR, AFAQ ve NF olmak üzere iki büyük Fransız markasına sahiptir ve CE işareti ile uygunluk değerlendirmesi için çeşitli AB Direktiflerinde listelenmiş bir sertifika yetkilisidir. NF: ulusal sertifika işaretidir.

Standartların Sınıflandırılmasında: NF: ulusal sertifika işaretini, CE: Avrupa Birliği sertifikasyon işaretini simgeler.

Fransa'da Teknik ve Sanayi Standartlarla İlgili Kuruluşlar:

Ulusal Standart Kuruluşları:

AFNOR-Fransız Standardizasyon Birliği (<https://www.afnor.org/en>),

UTE-Elektrik Teknik Birliği (<http://ute-asso.fr>)

ETSI-Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü (<https://www.etsi.org/index.php>) .

Uluslararası Standartlar Ağına Entegre Kuruluşlar:

Avrupa Düzeyindeki Kuruluşlar:

CEN (<https://www.cen.eu/Pages/default.aspx>),

Avrupa Standardizasyon Komitesi (<https://www.cen.eu>)
CENELEC -Elektroteknik Standardizasyon Komitesi (<https://www.cenelec.eu/>).

Uluslararası Düzeyindeki Kuruluşlar:

Uluslararası Standartlar Organizasyonu (ISO- <https://www.iso.org/home.html>)
Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC- <https://www.iec.ch/>)

AB ve Ürün Standartları

Bazı ürünler menşesine bakılmaksızın Avrupa Birliği'nin getirdiği zorunluluklar sebebiyle birtakım mevzuatlarla sınırlandırılmıştır. Diğer taraftan, bütün Birlik ülkeleri için özellikle adil rekabeti destekleyici çeşitli garanti sistemleri bulunmaktadır. ISO 9000 serisi ve HACCP kaliteyi garantileyen ve rekabet faktörünü ön plana çıkaran bir uygulamadır. Çevre üzerine ISO 14000 serisi ve OHSAS 18001 teknik özelliklerine göre iş kazalarını önleme sertifikası da her geçen gün daha önem kazanmıştır. GLOBALGAP (eski adıyla EUREPGAP) sertifikasının alınması zorunlu olmamakla birlikte ürün satın almada tercih nedenidir.

AB kuralları gereğince bazı sanayi ürünlerinin AB pazarına girebilmesi için AB teknik mevzuatına uyumlu olması gerekmektedir. CE işareti bu kapsamdaki uygulamalardan biridir. Birçok sanayi ürününde CE İşareti (https://ec.europa.eu/growth/single-market/ce-marking_en) bulunması zorunludur. Ürünlerin, CE işareti olarak piyasaya sunulmasından imalatçı sorumludur. Ancak, eğer imalatçı ya da imalatçının yetkili temsilcisi Avrupa Birliği içinde değilse, bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Diğer bir anlatımla, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB mevzuatına uygunluğunu temin etmek zorundadır.

Ürünlerin piyasaya arz edilmesine ilişkin akreditasyon ve piyasa gözetimi ve denetimi işlemleri AB'nin 765/2008/EC sayılı Tüzüğü ile 2019/1020/EU sayılı Tüzüğü'ne göre yürütülmektedir. Anılan mevzuat, AB gümrüklerinde kontrolleri, CE İşareti ve akreditasyonunun yanı sıra üye devletlerde piyasa gözetimi ve denetimine yönelik hükümler ihtiva etmekte olup üye ülkeler tarafından işbirliği içinde uygulanmaktadır.

AB genelinde gıda ile ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen 178/2002/EC sayılı Tüzük doğrultusunda Genel Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 tarihli düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurularak gıda güvenliği konusunda uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Genel Gıda Yasası, gıdaların izlenebilirliği konusunda da hükümler içermektedir ve düzenlediği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir.

Üçüncü ülkelerden ithal edilen taze meyve ve sebzelerin sevkiyatının AB pazarlama standartları ve diğer eşdeğer standartlara uygun olması gerekmektedir. Bu yönde, 543/2011/EU sayılı Tüzük taze meyve ve sebze ithalatı ile ilgili genel ve spesifik pazarlama standartlarını belirlemektedir.

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

AFNOR Certification, hizmetler ve ürünler, kişiler ile ilgili yönetmeliklere uygunluk konusundahizmet veren Fransız değerlendirme ve sertifikasyona yetkili olan Fransız kuruluşudur. AFNOR, Fransa Sanayi Bakanlığı'na bağlı olarak Fransa'daki resmi ulusal standardizasyon ve belgelendirme konusunda yetkilidir.

AFNOR; grup bünyesindeki kuruluşlarla, gıda, çevre, enerji, akreditasyon, laboratuvar hizmetleri, gıda ticareti gibi konulardaki standartları oluşturmakta, belgelendirme hizmeti vermektedir. (<https://www.afnor.org>)

Uygunluk Değerlendirme

AB ve Uygunluk Değerlendirme

Standartlara uygunluk değerlendirme adımı AB mevzuatına uygunluğun sağlanmasında zorunlu bir adımdır. Burada amaç üretimin her aşamasında gerekli koşullara uyumun sağlanması ve nihai ürünün kabulünün kolaylaştırılmasıdır.

AB ürün mevzuatı üreticilere ürünlerinin kullanımı sırasında oluşabilecek risk düzeyine göre uygunluk değerlendirme aşamasında bir miktar seçme hakkı sunmaktadır. Bu seçenekler öz sertifikasyon, tip inceleme ve ürün kalite kontrol sistemi, tam kalite güvencesi olabilmektedir.

AB üyesi ülkelerin uygunluk değerlendirme kuruluşları listesi AB Komisyonu web sitesinde yer almaktadır (NANDO- <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/>).

Nihai ürünün pazara girişini kolaylaştırmayı sağlayan bazı zorunlu olmayan değerlendirme programları da bulunmaktadır.

Bunlar hakkında bilgi CEN (Avrupa Standardizasyon Komitesi), CENELEC-Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi (<https://www.cenelec.eu/Pages/default.aspx>) ve ETSI-Avrupa Telekomünikasyon Standartları Kurumu'ndan (<https://www.etsi.org/>) temin edilebilir.

Gerekli belgeler:

- CMR (Convention Marchandise Routier) belgesi: Uluslararası kara yolu taşımacılığında kamyonla yapılan taşımalarda uluslararası CMR Anlaşması gereğince düzenlenen, koşulları standardize ederek taşıyıcının sorumluluklarını belirleyen mal taşıma belgesidir. Türkiye'nin "Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi (CMR) Konvansiyonuna katılması, 07.12.1993 tarihli ve 3939 sayılı Kanunla uygun bulunmuştur. Konvansiyona 2009 yılı itibarıyla Fransa ve Türkiye'nin dahil olduğu 56 ülke taraf olmuştur.
- Ticari fatura,
- Kambiyo Senedi ile (DEB aracılığıyla Intrastat),
- Çeki (Paket) listesi.
- Bireysel vergi kimlik numarası: Avrupa Birliği'nde (AB) KDV'den sorumlu herhangi bir işletmenin, vergi servisi tarafından verilmiş bir bireysel vergi kimlik numarası bulunmaktadır. Firmanın bu numarayı faturalarına, mal değişim beyanlarına ve KDV iadelerine eklemesi gerekmektedir. Fransa'da yerleşik şirketler için numara; FR kodu, 2 rakamlı veya harfli bir elektronik anahtar ve şirketin (Siren)numarasından oluşmaktadır (9 haneli).

Genişletilmiş Üretici Sorumluluğuna GES (EPR) tabi üreticilere özgün numara

Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu (EPR), belirli ürün türleri için atık önleme ve atık yönetiminin düzenlenmesine yönelik özel düzenlemelerdir. Buna göre üreticiler (*üreticiler, distribütörler veya ithalatçılar*) yani belirli ürünlerin piyasaya sürülmesinden sorumlu olanlar, kullanım ömürlerinin

sonunda bu ürünlerden kaynaklanan atıkların önlenmesi ve atık yönetiminin finanse edilmesi veya organize edilmesinden de sorumlu tutulmaktadır.

Üreticiler EPR'den kaynaklanan bu yükümlülüklerini yerine getirmek için kamu makamları tarafından onaylanan ve kâr amacı gütmeyen eko-kuruluşlar çerçevesinde kolektif olarak örgütlenmektedir. Bu sistemden en çok yararlanan ülkelerden biri olan Fransa'da şu anda on iki atık yönetim kanalı bu ilkeye göre faaliyet göstermektedir.

Fransa'da EPR ilkesi 1975'ten beri yasalarda yer almaktadır. O dönemde, bu ilkeyi düzenleyen Çevre Kanunu'nun L. 541-10. Maddesinde, "Bu ürünlerin veya bunların üretiminde kullanılan unsur ve malzemelerin üreticileri, ithalatçıları ve dağıtıcıları, bunlardan kaynaklanan atıkların ortadan kaldırılmasını sağlamak veya buna katkıda bulunmakla yükümlü tutulabilir." hükmü yer almaktadır. EPR sistemi Fransa'da 1 Nisan 1992 tarihli ev ambalajlarına ilişkin kararname ile uygulanmaya başlamıştır. Daha sonra pil, kâğıt, elektrikli ve elektronik ekipman (3E) vb. gibi birçok ürün sektörünü kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Fransa'da, 10 Şubat 2020 tarihinde yürürlüğe giren Döngüsel Ekonomi için Atıkla Mücadele Yasası (AGEC-2020-105 sayılı Kanun), atıkları sınırlandırmak ve doğal kaynakları, biyo çeşitliliği ve iklimi korumak amacıyla üretim ve tüketim modelindeki değişimi hızlandırmıştır. Yasa ile AB'nin Tek Kullanımlık Plastik (SUP) Direktifini iç hukuka aktarılmıştır.

AGEC yasası, EPR sektörlerinin organizasyon sistemini derinlemesine dönüştürmektedir. AGEC yasası ile EPR sisteminin amacı sadece üretilen atığın işlenmesi olmaktan çıkmış, aynı zamanda atığın önlenmesi de amaçlar arasında yer almaya başlamıştır. Çevre Kanunu'nun L. 541-10 sayılı maddesi değiştirilerek EPR sektörlerinin, özellikle, ürünlerin yaşam döngüsünün uzaması ve ayrıca onarım ve yeniden kullanımlarının eko-tasarım yaklaşımı ile teşvik etmeleri zorunlu hale getirilmiştir.¹⁰

i. Eko-örgütler yoluyla kurulan kolektif sistem

Bu sistemde, piyasaya sürülen her ürün için üyeler (*üreticiler, distribütörler veya ithalatçılar*), ait olduğu eko-kuruluşa bir eko-katkı payı ödemektedir. Eko-kuruluş üye üreticilerinin sorumluluğunu üstlenir.

Katkı payı veya finansal modeli : Eko-örgütler, üyeler (*üreticiler, distribütörler veya ithalatçılar*) tarafından ödenen eko-katkı paylarını toplar ve toplanan katkı paylarını, atıkların toplanması için yerel makamlara veya ilgili operatörlere dağıtır.

Operasyonel model : Eko-örgüt üreticilerden eko-katkı paylarını toplar ve bu katkı paylarını atıkların toplanması ve işlenmesi hizmetini veren şirketlerle sözleşme yapmak için kullanır.

Uygulamada, eko-kuruluşlar bu iki finansman modelinin tamamını veya bir kısmını uygulamaktadır. Eko-kuruluşların kuruluş şartları, sektörler arası komisyona danışıldıktan sonra Çevre Bakanlığı tarafından çıkarılan bakanlık arası kararname ile belirlenmektedir.

Uygulamada, eko-örgütler EPR yükümlülüklerine tabi birkaç üreticiden oluşmakta ve üyeleri tarafından ödenen eko-katkılar ile finanse edilmektedir.

¹⁰ https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000041599099/

ii. Bireysel Sistem:

Bir üreticinin yükümlülüklerini bireysel bir toplama ve arıtma sistemi kurarak kendisinin yerine getirmeyi tercih etmesi durumunda, atık haline gelen tüm ürünlerinin ulusal topraklardaki herhangi bir noktada ücretsiz olarak geri alınmasını sağlaması gerekmektedir. Bu nedenle ürünlerin, menşelerinin belirlenebileceği ve uygulanan toplama sisteminin etkinliğinin sağlanabileceği bir şekilde işaretlenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda doğabilecek zararların tanzimi için mali bir garantiye ihtiyaç duyulmaktadır.

Eko-katkı:

Kurulan eko-kuruluş, üye üreticilerinin sorumluluğunu üstlenmektedir. Piyasaya sürülen her ürün için üretici, ait olduğu eko-kuruluşa bir eko-katkı payı ödemektedir.

Eko-katkı miktarı, her bir eko-örgüt tarafından belirlenen bir ölçüğe göre hesaplanmaktadır. Bu miktar, piyasaya sürülen ürünün türü ve kullanım ömrü sonunda atık yönetiminin maliyeti ile doğrudan bağlantılıdır. Ödenecek eko-katkı miktarı, piyasaya sürülen ürünün türü ve kullanım ömrü sonunda atık yönetiminin maliyeti ile doğrudan bağlantılıdır. Eko-katkılar, üreticilerin tüm yükümlülüklerinin (*önleme, yeniden kullanım, toplama, ayırma, atık geri dönüşümü, bilinçlendirme vb.*) finanse edilmesini mümkün kılmaktadır. Özellikle ürünlerin eko-tasarımıyla ilgili belirli çevresel teşvik kriterlerine uymaları halinde, katkı oranları değişebilmektedir. Döngüsel bir ekonomi için atık karşılığı yasaya göre, ürün çevresel kriterleri yerine getiriyorsa (bonus) ödenen katkı payı miktarı azaltılabilmekte veya ürün çok kirletici ise (atık) bu miktar artırılabilir. Buna eko-modülasyon denilmektedir. Bu nedenle atık üretimini sınırlandırmak ve geri kazanımını kolaylaştırmak, üreticilerin yararınaadır.

Eko-katkı, üreticilerin önleme, toplama, ayırma, geri dönüşüm vb. ilişkin gereksinimlerinin karşılanmasını mümkün kılmaktadır. Örnek olarak, bir paket paketlenmiş bisküvi için eko-katkı payı yaklaşık 0.0076 €'dur (CITEO)¹¹ Bu ek finansman, ambalajların bir ayrıştırma merkezi tarafından seçici olarak toplanması ve geri dönüştürülmesinin düzgün bir şekilde uygulanmasını mümkün kılmaktadır.¹²

Eko-katkılar devlet tarafından toplanmamakta ve miktarları devlet tarafından belirlenmemektedir. Bu nedenle eko-katkılar bir vergi değildir. Eko-katkı, üreticinin, atıklarının artırılmasıyla ilgilenebilmesi için kendi eko-örgütüne ödediği mali bir bedeldir.

"Kirleten öder" prensibinin bir neticesi olarak üretici tarafından ödenen eko-katkı, daha az yerel vergi ödenmesini de beraberinde getirmektedir.

• ***Fransa'da Genişletilmiş Üretici Sorumluluğuna Tabi Olan/Olacak Ürünler:***

AGEC yasasından önce mevcut olan sektörler:

1. Ev ambalajı,

¹¹ https://www.ecologie.gouv.fr/sites/default/files/19049_Decryptons_Fili%C3%A8res_REP.pdf

¹² <https://greenly.earth/fr-fr/blog/guide-entreprise/qu-est-ce-que-la-responsabilite-elargie-du-producteur-rep>

2. Kâğıt,
3. Elektrikli ve Elektronik Ekipman (WEEE),
  4. Mobilyalar (WEEE),
  5. Tekstil Ürünleri (TLC),
  6. Piller Ve Akümülatörler,
  7. Kimyasallar (DDS),
  8. Lastikler,
  9. Ömrünü tamamlamış araçlar (ELV),
  10. Eğlence veya Spor Tekneleri,
  11. Kendi Kendini Tedavi Eden Hastalar Tarafından Kullanılan Tıbbi Cihazların Delinmesi,
  12. İnsan Kullanımına Yönelik İlaçlar.

Mevcut sektörlere ek olarak AGECE yasası ile oluşturulan yeni sektörler:

AGECE Yasası, 2021 ve 2025 yılları arasında on bir ek akışın oluşturulmasını öngörmektedir:

1. Profesyonel Ambalajlar (2025), İkrâm Profesyonelleri Tarafından Kullanılan Ambalajlar Dahil (2023)
2. İnşaat Sektöründen İnşaat Ürünleri Veya Malzemeleri (2022),
3. Oyuncaklar (2022),
4. Spor ve Eğlence Ürünleri (2022),
5. Kendin Yap ve Bahçe Ürünleri (2022),
6. Mineral veya Sentetik Yağlar (2022),
7. Tütün Ürünleri (2021),
8. Sakız (2024),
9. Tek Kullanımlık Sıhhi Tekstiller (2024),
10. Plastik İçeren Balıkçılık Araçları (2025)
11. Tıbbi Cihazlar (olasılık)

AGECE Yasası ayrıca belirli sektörlerin kapsamını da değiştirmektedir. Böylece, 2025 yılında evsel ambalajlarla ilgili yükümlülük profesyonel ambalajları da kapsayacak şekilde genişletilecektir.

• **Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu Özgün Numarası**

1 Ocak 2022 tarihinden itibaren, EPR ilkesine tabi şirketlerin, AGECE hükümleri uyarınca ADEME (Fransız Çevre ve Enerji Yönetimi Ajansı) tarafından verilen özgün bir kimlik numarasına sahip olması gerekmektedir. Ürün alanlarının özgün kimlik numarası almaya başladıkları tarihler değişmekle birlikte, Fransa'da hâlihazırda üretici sorumluluğuna giren ve EPR kaydı ile EPR özgün numarası gerektiren ürün alanları yukarıda listelenmektedir.

Söz konusu kimlik numarası, yasaların gerektirdiği şekilde bir atık yönetim sisteminin üyesi olduğunun kanıtı niteliğindedir. Yine bu numara, EPR yükümlülüklerine uyumun izlenmesine imkan tanımaktadır.

Fransız pazarında EPR'ye tabi ürünleri üreten, ithal eden veya tanıtan kişilerin EPR özgün numarasına sahip olması gerekmektedir.

• **Pazar yerlerinin EPR yükümlülükleri**

AGEC yasası çerçevesinde Çevre Kanunu'na eklenen madde ile (Madde L. 541-10-9) , EPR ilkesi kapsamındaki ürünlerin uzaktan satışını yapan veya teslimatını kolaylaştıran çevrimiçi satış platformlarının veya pazar yerlerinin, 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren bu ürünlerden kaynaklanan atıkların önlenmesini sağlaması veya atıkların önlenmesine katkıda bulunması gerektiği öngörülmüştür.

EPR ilkesi, Çevre Kanunu Madde L. 541-10'da atıfta bulunulan tüm ürün üreticileri için geçerli olsa da, ürünlerin satışında kullanılan araçlara bakılmaksızın, üreticiler - AGECE yasasından önce - EPR yükümlülüğünden kaçınmak için çevrimiçi satışları kullanabilmekteydi. Ancak bu yasa ile 1 Ocak 2022 itibariyle Fransa'ya ürün satan satıcıların (yurt içinden veya yurt dışından), kanunda belirtilen ürün kategorileri kapsamında EPR yükümlülüklerini yerine getirmeleri zorunlu hale gelmiştir.

Uygulamada, satış aracı olarak hareket eden mesafeli satış siteleri, ürün üreticisinin EPR yükümlülüğünü halihazırda yerine getirdiğini gösterebildikleri durumlar dışında, platformlarından geçen ürünler için EPR gerekliliklerini yerine getirmekle yükümlüdür.

EPR yükümlülüğü, bir eko-örgüt üyeliğini, bu ürünlerden kaynaklanan atıkların önlenmesi ve yönetimi için eko-örgüte mali bir katkı payı ödenmesini ve eko-örgüte beyan edilmek üzere satılan ürünlerle ilgili asgari bilgilerin bulunmasını gerektirmektedir.

TRIMAN işaretlerini ve ayıklama prosedürlerine ilişkin bilgileri sergileme yükümlülüğü

AGEC yasası ile getirilen Çevre Kanunu'nun L. 541-9-3 Maddesi, ev tipi cam içecek kapları hariç olmak üzere, EPR ilkesi kapsamındaki her ürünün, tüketiciyi ürünün ayırma kurallarına tabi olduğu konusunda bilgilendiren bir Triman işareti ile işaretlenmesi gerektiğini öngörmektedir.

Söz konusu Triman işaretinin yanı sıra, üründen çıkan atıkların nasıl ayrıştırılacağına ilişkin bilgilerin de bu işaretin yanında yer alması gerekmektedir. Ürünün çeşitli unsurları veya üründen çıkan atıklar farklı ayıklama prosedürlerine tabi ise, bu prosedürler unsur bazında detaylandırılmaktadır. Bu bilgiler, diğer hükümler uyarınca iliştilen semboller saklı kalmak kaydıyla, ürünün üzerinde, ambalajında veya bu mümkün değilse ürünle birlikte verilen diğer belgelerde yer almaktadır.

Eko Kuruluşlar Listesi :¹³

Atık Tipi	Eko-Kuruluş
Ev tipi ambalaj	Adelphe www.adelphe.fr Citeo https://www.citeo.com/notre-organisation/ Leko https://www.leko-organisme.fr/services/
Pil ve portatif şarj aletleri	Corepile https://www.corepile.fr/ Screlec https://www.corepile.fr/

¹³ <https://expertises.ademe.fr/economie-circulaire/filieres-a-responsabilite-elargie-producteurs-rep/fonctionnement-filiere-rep>

Elektrik ve elektronik teçhizat atıkları Profesyonel atıklar	<u>Ecologic</u> https://www.ecologic-france.com/ Ecosystem https://www.ecosystem.eco/
Elektrik ve elektronik teçhizat atıkları Evsel Atıklar	Ecologic https://www.ecologic-france.com/ Ecosystem https://www.ecosystem.eco/ Soren www.soren.eco
Mobilya atıkları	Eco Mobilier https://espace-services.eco-mobilier.fr/ Valdelia https://www.valdelia.org/
Kendi kendine tedavi gören hastalardan bulaşıcı risk taşıyan tedavi atıkları	Das Tri https://www.dastri.fr/
Giyim, ev tekstili ve ayakkabı	Refashion https://www.refashion.fr/
Eğlence ve spor teknelerinden kaynaklanan atıklar	Aper la Plaisance https://www.recyclermonbateau.fr/
Tütün ürünlerinden kaynaklanan atıklar	Alcome https://alcome.eco/
DIY ve Bahçe ürünleri	Ecodds https://www.ecodds.com/ Ecologic https://www.ecologic-france.com/ <u>Ecomaison</u> https://ecomaison.com/
Spor ve Dinlenme Ürünleri	Ecologic https://www.ecologic-france.com/
Oyuncaklar	<u>Ecomaison</u> https://ecomaison.com/
Yağlayıcılar	Cyclevia http://www.cyclevia.com/
Kullanılmayan ilaçlar	<u>Cyclamed</u> https://www.cyclamed.org/
Grafik Kağıdı	Citeo https://www.citeo.com/notre-organisation/
Kimyasal Ürünler	Ecodds https://www.ecodds.com/ Ecosystem https://www.ecosystem.eco/ PyréO https://www.pyreo.fr/
Yapı sektöründen inşaat ürünleri veya malzemeleri Mineral ürünler ve malzemeler (cam, mineral yün ve sıva hariç)	Valobat http://www.valobat.fr/ Ecominero http://www.ecominero.fr/

Yapı sektöründen inşaat ürünleri veya malzemeleri Mineral olmayan ürünler ve malzemeler (cam, mineral yün ve sıva dahil)	Valobat http://www.valobat.fr/ Ecominero http://www.ecominero.fr/ Valdelia http://www.valdelia.org/
---	---

Kolektif Kuruluşlar ve Dernekler

Pnömatik sektörü 2004 yılından beri bir EPR sektörüdür, ancak mevcut toplu üretici organizasyonları ve bireysel sistemler henüz Devlet onayına tabi değildir. Bu durum, lastiklerle ilgili yönetmelikler değiştirildikten sonra 2023 yılında geçerli olacaktır.

Metropol-Kolektif Kuruluşlar

Aliapur

<https://www.aliapur.fr/>

Gie Fpr

<https://www.gie-frp.com/>

Denizaşırı (yerel dernekler)

AVPUR (La Réunion)

www.avpur.re

ARDAG (Guyane)

www.ardag.site-fr.fr

TDA (Martinique)

www.entreprisesenvironnement.com

TDA(Guadeloupe)

www.tdaquadeloupe.fr

Daha fazla bilgi için:

https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006074220/2023-03-03/

<https://www.ecologie.gouv.fr/cadre-general-des-filieres-responsabilite-elargie-des-producteurs>

<https://expertises.ademe.fr/economie-circulaire/filieres-a-responsabilite-elargie-producteurs-rep>

https://www.ecologie.gouv.fr/sites/default/files/19049_Decryptons_Fili%C3%A8res_REP.pdf

<https://institut-economie-circulaire.fr/wp-content/uploads/2020/12/infographie-inec-rep.pdf>

<https://greenly.earth/fr-fr/blog/guide-entreprise/qu-est-ce-que-la-responsabilite-elargie-du-producteur-rep>

Ambalaj ve Etiketleme

AB ve Ambalaj, Paketleme, Etiketleme

Tüketicinin korunması göz önünde tutularak, AB içerisinde sadece AB etiketleme mevzuatına uyan ürünlerin pazarlanmasına izin verilmektedir. AB etiketleme mevzuatı, gıda, ev gereçleri, ayakkabı, tekstil vb. sektörler için zorunlu etiketleme standartları koymaktadır.

Paketleme ve ambalajlama, tüketici sağlığı ve çevrenin korunması amacıyla, AB tarafından belirlenen kurallara uygun yapılmak zorundadır. Paketleme ve ambalajlamaya ilişkin temel AB mevzuatı şunlardır:

- Direktif 94/62/EC (OJ L-365 31/12/1994); paketleme ve paket artıklarına dair genel kurallar.
- Tüzük 1935/2004/EC (OJ L-338 13/11/2004); gıda maddeleriyle temas eden malzemelere dair özel kurallar.
- Direktif 2000/29/EC (OJ L-169 10/07/2000); ağaç ve diğer bitkilerden yapılan paketlere uygulanacak bitki sağlığı kuralları.

AB içerisinde pazarlanan ambalajlar, çevrenin korunmasına yönelik konulan genel kuralların yanı sıra tüketici sağlığı için herhangi bir riski önlemek amaçlı özel hükümleri yerine getirmelidir (EU Labels: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/product-safety-and-requirements/eu-labels_en).

AB, üye ülkelerde gönüllülük esasına bağlı olarak, 66/2010/EC sayılı Tüzük ile Çevre Etiketleri (Eco-label) düzenlemesi geliştirmiştir. Çevre Etiketleri ile ilgili bilgi (<http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/>) linkinden edinilebilir.

AB içerisinde pazarlanan ambalajlar, çevrenin korunmasına yönelik konulan genel kuralların yanı sıra tüketici sağlığı için herhangi bir riski önlemek amaçlı özel hükümleri yerine getirmelidir.

AB belirli ürünlerin standart miktarda ambalajlanması için düzenleme yapmıştır. 80/232/EC sayılı Konsey Direktifi ürün ambalajlarının sahip olması gereken boyutları düzenlemektedir.

İlgili direktif için:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/fr/TXT/?uri=CELEX:31980L0232>

Tüketicileri en yüksek seviyede korumak amacıyla Fransa'da sadece AB etiketleme şartlarını yerine getiren ürünler satılabilmektedir. Etiketleme şartları, tüketici sağlığını, güvenliğini ve çıkarlarını ne yüksek seviyede korumayı amaçlamaktadır. Etiketlerde içerik, bileşim, güvenli kullanım hakkında bilgi, özel önlemler ve ayrıca diğer belli detaylar hakkında bilgilerin yer alması gerekmektedir.

AB içerisinde pazarlanan ambalajlar, çevrenin korunmasına yönelik konulan genel kuralların yanı sıra tüketici sağlığı için herhangi bir riski önlemek amaçlı özel hükümleri yerine getirmelidir.

Paketleme/Ambalaj: Tüketicilere yönelik sağlık risklerinin önlenmesi ve çevrenin korunması için özellikle de atık arıtımı açısından Avrupa mevzuatına uygun olmalıdır. Ahşap veya bitki içerikli ambalajlar bitki sağlığı denetimine de tabi tutulmaktadır.

Daha detaylı bilgi için aşağıdaki adrese başvuru yapılması gerekmektedir:

<https://ec.europa.eu/environment/waste/packaging/legis.htm>

Rekabet ve Dolandırıcılık Genel Müdürlüğü tarafından tanımlanan gıda maddeleri için etiketleme kurallarına göre;

- Kullanılan dillerden biri mutlaka Fransızca olmalıdır. Önceden paketlenmiş ürünlerin etiketlerinde ürünü tam olarak tanımlayan isminin bulunması zorunludur. (Örneğin : Ahududu Reçeli - Bol Ahududulu)
- İçindekiler: Kullanılan malzemelerin listesi bu kısımda belirtilmelidir. (Sıralama, ağırlığa göre yapılmalı), (katkı maddeleri ve tatlandırıcılar da dâhil olmalıdır). Malzemeler arasında alerjenler var ise vurgulanmalıdır.
- Etiketlemede belirtiliyor veya ürünün satış değerini etkiliyor ise, (örneğin belirli bileşenlerin miktarı) belirtilmelidir. (Örneğin çilekli kek, peynirli pizza), Ayrıca ürünün net hacmi etikette yer almalıdır (sıvı ve katı ürünlerde). Ürün bir sıvı içinde bulunuyorsa ürünün sıvı boşaltıldıktan sonra kalan net ağırlığı da etikette bulunması gereken bilgiler arasında yer almaktadır.
- Tüketicinin en iyi şekilde bilgilendirilmesi amacıyla satışa sunulan gıda maddelerinin etiketlerindeki ifadeler ve etiketin görünüşü net ve yazıları belirgin olmalıdır.
- Etiketlemede istenen koşullar tüketici sağlığını, güvenliğini ve çıkarlarını en yüksek seviyede korumayı amaçlamaktadır. Etiketlerde içerik, bileşim, güvenli kullanım hakkında bilgi, özel önlemler ve ayrıca diğer belli detaylar hakkında bilgilerin yer alması gerekmektedir.

AB tarafından henüz zorunlu tutulmamakla birlikte, Çevre Etiketleri (Eco-label) Fransa'da tercih edilmektedir. Çevre Etiketleri ile ilgili bilgi (<https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/products-groups-and-criteria.html>) linkinden edinilebilir.

Avrupa Birliğinde ambalaj ve ambalaj atıklarına ilişkin mevzuata ulaşmak için:

<https://ec.europa.eu/environment/waste/packaging/legis.htm>

Kaynak:

https://www.economie.gouv.fr/files/files/directions_services/dgacrf/documentation/fiches_pratiques/fiches/etiquetage-denrees-alimentaires.pdf

<https://www.economie.gouv.fr/dgacrf/Publications/Vie-pratique/Fiches-pratiques/Signe-de-qualite>

Avrupa Birliğinin de dahil olduğu Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin (UNFCCC) Uluslararası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) Dördüncü Değerlendirme Raporunda, gelişmiş ülkelerin küresel ısınmayı 2°C'lik bir sıcaklık artışıyla sınırlandırmak suretiyle küresel ısınmaya etkilerini indirgemek, sera gazı emisyonlarını da 2050 yılına kadar %80 ila %95 düşürerek 1990 yılındaki seviyesine getirmesinin hedeflendiği belirtilmektedir.

Avrupa Parlamentosunun 16/4/2014 tarihli ve (AT) 517/2014 sayılı Florlu Sera Gazlarına İlişkin Mevzuatı çerçevesinde florlu sera gazlarını saf veya karışım halinde içeren ürün, ekipman ve basınçlı kapların 12 inci maddenin ikinci paragrafına uygun olarak etiketlenmediği takdirde ithalatı ve piyasaya arzı yasaklanmıştır.

Söz konusu mevzuata aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0517&rid=1>

Fransa'nın yeniden dönüşümü esas alan Döngüsel Ekonomi (Circular Economy) politikası çerçevesinde Fransa'nın atıkların önlenmesi ve döngüsel ekonomi ile ilgili Döngüsel Ekonomi için Atıkla Mücadele Yasası (2020-105 numaralı AGEC Yasası) ile Fransa'nın meyve ve sebze ithalatını aşağıda açıkladığı üzere etkilemesi beklenmektedir.

Plastik ambalajın yasaklanması:

AGEC Yasasının 77. maddesi çerçevesinde işlenmemiş sebze ve meyvelerin satışında ürünlerin kısmen veya tamamen plastik ambalaj olmaksızın teşhir edilmesi gerekmektedir.

Bununla birlikte, AGEC Yasasının 77. Maddesi çerçevesinde çıkarılan, 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren hangi meyve ve sebzelerin plastik ambalajlarda satılabileceğinin belirtildiği kararname Danıştayın 9 Aralık 2022 tarihli kararıyla iptal edilmiştir. Hâlihazırda konuya ilişkin yeni bir kararname taslağı hazırlanmaktadır.

Kararnamenin iptal gerekçesi, muafiyet tanınan ürün listesinin, bozulma riski taşımayan meyve ve sebzeleri de kapsayacak şekilde genişletilmesi ve bu muafiyetlerin geçici nitelikte olması şeklinde açıklanmıştır. Söz konusu iki hüküm, atık karşıtı yasanın amacına aykırı bulunmuştur.

Bu kararın ardından Ekolojik Geçiş Bakanlığı, dökme olarak satılabilen meyve ve sebzeler için plastik ambalaj yasağını sürdürmek üzere en kısa sürede yeni bir kararname yayınlanacağını duyurmuştur. Bu yeni metnin, dökme olarak satıldıklarında bozulma riski olması nedeniyle plastik ambalaj

yasağından kalıcı olarak muaf tutulan meyve ve sebzelerin bir listesini de içerecek şekilde hazırlanacağı bilgisi edinilmiştir.

Daha fazla bilgi için: <https://www.service-public.fr/particuliers/actualites/A16216>

Yapışkanlı etiket yasağı

Kanunun 80. maddesi çerçevesinde, üzerine doğal gübreye dönüştürülemeyen etiketler basılan meyve ya da sebzelerin satışı yasaklanmaktadır. Sebze ve meyvelerin Fransa'da üretilmeleri ya da Fransa'da satılmak üzere ithal edilmeleri bu durumu etkilememektedir.

Bazı malzemeler, sıcaklık koşullarının, ev tipi gübreleyicinin sıcaklığından daha yüksek olduğu endüstriyel gübreleme tesislerinde gübreye çevrilirken, AGEC yasasının 80. maddesine göre sadece ev tipi gübreleme yöntemiyle gübreye çevrilebilen (ve biyobazlı) etiketlere izin verilmektedir.

Tamamen veya kısmen biyobazlı malzemelerden oluşan bir malzeme, kısmen bitki kökenli malzemelerden oluşan bir malzemedir. Madde 80, etikette asgari bir biyobazlı malzeme içeriği belirlememektedir.

"Doğal gübreye dönüştürülebilen" şartı sadece etiketle ilgilidir, etiketi yapıştırmak için kullanılan tutkal veya yapıştırıcıyla ilgili değildir.

Kâğıt etiketler ev tipi gübreleme yöntemiyle gübre haline getirilebilmektedir.

Plastik etiketler, Fransız mevzuatının gerekliliklerini karşıladıkları sürece AGEC yasasının 80. maddesine uygun kabul edilir.

Fransa'dan ihraç edilen meyve ve sebzeler ister Fransa'da üretilsin ister transit geçsin, bu durumdan etkilenmez.

AGEC Kanununun 80. Maddesine uymamanın cezası üçüncü sınıf para cezasıdır. Bu ceza Çevre Kanunu Madde R. 543-73'te öngörülmüştür.

Kaynak:

https://www.ecologie.gouv.fr/sites/default/files/FAQ_%C3%A9tiquettes%20F%26L_article%2080%20AGEC.pdf

https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000042932736

Teknik Engeller

Fransa tarafından dış ticarete uygulanmakta olan teknik engeller hakkında bilgiye, Ticaret Bakanlığı'nın sorumluluğunda olan www.teknikenqel.gov.tr internet sitesinden erişilebilmektedir.

Ticarette Teknik Engeller sitesi, kullanıcıların teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede, söz konusu siteden ülkeler itibariyle ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ülkelerin mevzuat ve uygulamaları hakkında Bakanlığımızdan bilgi talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Söz konusu siteye ücretsiz olarak üye olunabilmektedir. Sitenin üyelerine ilgilendikleri ülke ve ürün gruplarına ilişkin düzenlemeler günlük olarak e-posta ile gönderilmektedir."

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

AB ve Fikri Sınai Mülkiyet Hakları

Avrupa Birliği Fikri Sınai Mülkiyet Hakları Ofisi-EUIPO, AB patentinden ve kayıtlı Avrupa Birliği tasarımlarından sorumlu AB kuruluşudur. Bu kuruluş, ulusal ve bölgesel faaliyet gösteren Fikri Sınai Mülkiyet Ofisleri, kullanıcı grupları, Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve diğer uluslararası kuruluşlarla ortak çalışmaktadır (<https://euipo.europa.eu/>).

Fikri, Sınai, Ticari Mülkiyet Hakları ile ilgili Fransız mevzuatı, diğer AB üye devletlerinin kanunları ile tutarlıdır. Fransa, bu alanda konuyla ilgili uluslararası anlaşmaları imzalamış olup, bu sayede Fransa'da yaşayan ve Fransız vatandaşı olmayanların Fikri, Sınai Mülkiyet Haklarının korunması sağlanabilmektedir. Ayrıca Fransız vatandaşları da bu korumadan dünyanın herhangi bir ülkesinde yararlanabilmektedir..

Fransa'da konu ile ilgili kuruluşlar aşağıda ifade edilmektedir.

- The National Institute of Industrial Property (INPI;) patent, ticari markalar model ve sanayi tasarım için,
- The Society of Authors, Composers and Publishers of Music (SACEM), The National Union of Authors and Composers of music (SNAC), The Society of Stage Authors and Composers (SACD), The Society of Men of Letters (SGDL), The Civil Society of Multimedia Authors (SCAM), High Authority for the Distribution of Works and Protection of Rights on the Internet (HADOPI) Fikri Mülkiyet Hakları için, .
- Ticari markaları, tasarımları ve modelleri kontrol etmek için, İç Pazarda Uyumlaştırma Ofisi Uluslararası Üyelik WIPO Üyesi (Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü) bulunmaktadır.

Fransa tarafından konuyla ilgili imzalanan en önemli anlaşmalar aşağıda yer almaktadır:

- Agreement on Trade-related aspects of intellectual property rights (TRIPS) – World Trade Organization (WTO)
- Paris Convention- World Intellectual Property Organization (WIPO) (Fikri Mülkiyetin Korunmasına ilişkin)
- Patent Cooperation Treaty (PCT) – WIPO- Ticari markaları, tasarımları ve modelleri kontrol etmek için: İç Pazarda Uyumlaştırma Ofisi Uluslararası WIPO Üyesi (Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü)
- European Patent Convention - European Patent Organization Ticari markaları, tasarımları ve modelleri kontrol etmek için:
- Madrid Agreement – WIPO
- Madrid Protocol – WIPO
- Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works - WIPO -
- Avrupa Birliğinde geçerli fikri sınai ve ticari mülkiyet hakları için: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/fr/sheet/36/propriete-intellectuelle-industrielle-et-commerciale> adresinden detaylı bilgiye ulaşılabilmektedir.

Dağıtım Kanalları

Fransa'da tüketicilerin önemli bölümü büyük perakendecilerden ve büyük şirketlerden alışveriş yapmaktadır. Şehirlerde ortalama satın alma düşerken bu sayı dükkân, butik tarzı yerlerden yapılan daha fazla alışveriş ile dengelenmiştir. Bir diğer önemli konu ise; büyük perakendecilere ve büyük şirketlere olan tüketici güveninin, küçük dükkânlara ve zanaatkârlara verilen güvenden iki kat daha düşük (%40'a karşı %80) olmasıdır.

Online satışlar, e-ticaret ve m-ticaret (akıllı telefon üzerinden yapılan alışveriş Fransızların ilgisini giderek daha fazla çekmektedir. Bu uygulama; aynı zamanda büyük şehirlerde eve/arabaya teslim hizmetinin gelişmesi ile başta gıda olmak üzere tüketim mallarının satışında önemli bir rol oynamaktadır. İthal ürünler, süpermarketlerde ve diğer dağıtım kanallarında yaygın olarak satılmaktadır.

Tüketici Tercihleri

Fransa nüfusunun tüketim alışkanlıkları incelendiğinde, tüketicilerin birbirinden çok farklı nitelikte tüketim alışkanlıkları olduğu ve yüksek miktarlarda harcama yaptıkları görülmektedir (Tüketicilerin çoğunun temel ihtiyaçlarını karşılama dışında büyük miktarda mal ve hizmet tüketmesi çok yüksek ortalama tüketim seviyesi olarak tanımlanmaktadır). Fransızların çoğu tüketimin zevkle eşanlımlı olduğuna inanmaktadır ve bu nedenle de turizm, dışarda yeme-içme, spor, kültür ve eğlence gibi hizmetler ve bu kapsamdaki ürünler çoğu Fransız tüketici için oldukça önemlidir.

Yabancı restoran zincirleri ve diğer yabancı ürün ve hizmetler ülke çapında yaygın şekilde yer almaktadır. Bununla birlikte, "Made in France –Fransız Malı " etiketine sahip ürünler, yerel ekonomiye destek olduklarına inanan ve yerli ürünleri kalitenin garantisi olarak gören Fransız tüketicilerinin % 79'u için önem kazanmaktadır. Yapılan bir araştırmaya göre tüketicilerin markaya olan sadakati, ürünlerin türüne bağlı olarak değişmektedir. Bu kapsamda kozmetik, giyim, TV / yüksek teknoloji için tüketicilerin yarısı markaya sadık kalırken, ev aletleri ve ev mobilyalarında çoğu tüketicinin markaya sadakat göstermediği verisi elde edilmiştir

Fransız tüketicilerin çoğu büyük verilerin ve kişisel verilerin korunması konusunda endişe duymaktadır. Sosyal medya, kullanıcıların ve sosyal medyada 'etkileyici kişilerin' (influencer) reklamları, görüşleri ve yorumları, özellikle yemek pişirme, güzellik ürünleri ve moda ile ilgili konularda tüketicilerin karar verme sürecini etkileyebilmektedir. Her üç internet kullanıcılarından biri, bir etkileyiciyi kişiyi takip etmektedir. Bu takipçilerin %75'i ise bir etkileyici kişinin tavsiyesi üzerine alışveriş yapmaktadır. Diğer taraftan, Fransız tüketiciler; ürün tercihlerinde kalite, izlenebilirlik, ürünün içeriği, özgünlük, şeffaflık, çevreye saygı vb. gibi özellikleri de dikkate almaya başlayarak daha sorumlu bir tavır almaya başlamıştır.

Fransa'da son on yıl içerisinde "sürdürülebilir tüketim" ile mümkün olduğunca az paketlenmiş organik ürünlere yönelim gözlemlenmektedir.

Bu kapsamda yöresel, daha az katkı maddesi içeren ve daha doğal ürünlerini kapsayan orta ölçekli "Kısa Arz" adı verilen, üretici ve tüketici arasına çok fazla aracı olmadan satış yapan gıda marketleri oldukça rağbet görmektedir.

Sürdürülebilirlik gıda tüketiminin yanı sıra hazır giyimde (yöresel ve organik ürünlerin kullanılması, geri dönüştürülen tekstilden üretilen ürünler vb.) ve elektronik piyasasında da gözlemlenmektedir.

Nitekim Fransa'da elektronik ev aletleri piyasasında lider konumunda olan ve yakın zamanda FNAC'ı da satın alan DARTY; son yıllarda bozulan elektrikli ev aletleri ve elektronik cihazların onarımı veya geri dönüştürülmesi hususunda da 2018 yılından itibaren büyük yatırımlar yapmıştır.

Gıda sektöründe, daha kaliteli ürünler satın alınmaya başlanmıştır (organik, etiketli, vegan, yerel, taze, mevsimlik vb.).

Ulaşım ile ilgili olarak, otomobil en çok kullanılan ulaşım aracı olmaya devam etse bile, kentsel alanlarda ve otobüsle seyahatte alternatif ulaşım yöntemleri (bisiklet, scooter vb.) tercih edilebilmektedir. Özellikle gençler arasında son yıllarda söz konusu alternatif ulaşım yöntemleri tercih edilmektedir.

Ekolojik Geçiş Ajansı ADEME tarafından gerçekleştirilen Sorumlu Tüketim Barometresi 2022 yılı değerlendirmesine göre, Fransızlar iklim değişikliğiyle mücadelede konusunda kendilerini giderek daha fazla sorumlu görmeye başlamışlardır. Her 10 Fransız'dan 7'si tüketim tercihleri ile gezegenin geleceği arasındaki bağlantıyı gördüğünü dile getirmekte ve dünyamız için harekete geçmenin acil olduğunu düşünmektedir. Bu kapsamda, tüketici davranışlarının iklim değişikliğine, çevreye ve biyoçeşitliliğe duyarlı ciddi bir şekilde değişmektedir.

Fransızların %90'ı sürekli satın almaya yönelen bir toplumda yaşadıklarını düşünürken, %83'ü ise satın almaya zorlanmadıkları bir toplumda ve %83'ü tüketimin daha az yer kapladığı bir toplumda yaşamak istemektedir. Bu isteklere rağmen sorumlu davranış, "daha az ve daha iyi tüketme" konusunda ekonomik, kültürel ve arzu edilebilirlikle ilgili birtakım engeller tarafından kısıtlanmaktadır.

Bugün, mevcut ekonomik belirsizliklere rağmen, giderek daha fazla sayıda insan günlük alışkanlıklarını değiştirmekte veya tüketimlerinin etkisini azaltmak için ellerinden geleni yapmaktadır. Bugün bu anlamda Fransızların %76'sı "sorumlu tüketim" lehine harekete geçtiklerini söylemektedir. Bu oran 2021'de %72 idi.

Kaynak:

https://presse.ademe.fr/wp-content/uploads/2022/10/GreenFlex_AdemeCPBarome%CC%80treCR_03102022-VDEF.pdf

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Ülkede büyük mağazalar, alışveriş merkezleri ve hipermarketler tarafından, alışveriş kartları, indirimler ve müşteriye özel promosyonlar yoluyla, "müşteri sadakati" ve bağımlılık yaratma çalışmaları yapılmaktadır. Diğer taraftan, doğrudan pazarlama, posta yoluyla satış, özellikle sabah saatlerinde toplumun yaşlı kesimine hitap eden televizyon kanallarında pazarlama ile sosyal medya üzerinden elektronik ticaret gibi yeni satış teknikleri giderek yaygınlaşmaktadır.

Özellikle Covid 19 salgınından sonra zincir süper marketlerin verdiği drive diye adlandırılan hizmet çok popüler hale gelmiştir. 'Drive' hizmeti, internet üzerinden yaptığınız alışverişin, markete gittikten

sonra arabadan inmeden ve hiç kimseyle iletişiminiz olmadan aldığınız ürünlerin arabanızın bagajına yüklenmesini kapsamaktadır.

Drive: Online verilen siparişin markaya bağlı olarak 24 ila 72 saat içinde mağaza otoparkından alınması.

Teslimat: Online veya mağazadan verilen siparişin, seçilen zaman aralığında eve teslimatı. Tıkla ve al: Özellikle ev aletleri, multimedya veya iç tasarım markaları için, çevrimiçi verilen siparişin uygun zaman aralığında mağazadan alınması anlamını taşımaktadır.

Diğer taraftan, özellikle salgın sebebiyle AVM'lerin belli dönemlerde kapatılması sonucunda markaların e-ticaret sitelerinden alışveriş oldukça popüler hale gelmiş ve firmaların ekonomik kurtarıcısı olmuştur.

Fransa E-Ticaret Federasyonu FEVAD'ın yayınladığı 2022 yılı e-ticaret raporuna göre 2022 e-ticaret sektörü (ürün ve hizmetlerin toplamı) 2022 yılında bir önceki yıla kıyasla %13,8'lik bir artışla toplam 146,9 milyar Avroya ulaşmıştır. Bu rakam, hizmetler sektörünü yönlendiren ulaşım, turizm ve eğlence sektöründeki satışlardaki önemli artıştan kaynaklanmaktadır (yıllık bazda +%36, yani 2019'a kıyasla +%50). İnternet üzerinden yapılan ürün satışları 2021'e kıyasla %7 azalırken 2019'a kıyasla %33 artmıştır.

2022 yılında internet satış sitelerinde (ürün ve hizmetler bir arada) %6,5'lik bir artışla 2,3 milyar işlem gerçekleştirilmiştir. Ortalama sepet, daha pahalı olan hizmetlerin iyileşmesi ve enflasyonun birleşik etkisi nedeniyle geçen yıla göre %6,9 artarak 65 avroya ulaşmıştır.

2022 yılı genelinde e-ticaret, özellikle yılın ilk yarısında ürün satışlarındaki düşüşe rağmen dinamik bir genel büyüme göstermeye devam etmiştir. Covid sonrası baz etkisiyle bağlantılı olan bu yavaşlama, aslında hizmet satışlarındaki önemli artışla dengelenmiştir.

Geçtiğimiz yılın tamamında, e-ticaretin ürün satışlarındaki payının perakende ticaretin %12,5'i olduğu tahmin edilmektedir.

Aktif ticari sitelerin sayısı bir yılda 10.000'den fazla yeni site ile %5 oranında artmıştır.

Kaynak: <https://www.fevad.com/bilan-du-e-commerce-en-france-les-francais-ont-depense-pres-de-147-milliards-deuros-sur-internet-en-2022/>

Kamu İhaleleri

Fransız Kamu İhalesi Kararnamesi (Public Procurement Ordinance) ve bu kapsamdaki yönetmelikler, kamu ihalelerine yönelik kuralları genel hatları ile kapsamaktadır. Fransız Kamu İhale Kanunu'nun ana hatları, 23 Haziran 2015 tarih ve 2015-899 sayılı kanununda (Ordinance) yer almaktadır. 25 Mart 2016 tarihli ve 2006-360 sayılı Uygulamaya Esasları konusundaki Yönetmelikte (Implementation Decree) ise Kanunda yer alan kurallar detaylı ve kapsamlı bir şekilde açıklanmaktadır. Söz konusu metinler Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi'nin 26 Şubat 2014 tarihli 2014/24/EU direktifinden alıntı yapılarak hazırlanmıştır.

Ancak 1 Nisan 2020 tarihinden itibaren Fransız Kamu İhale Kararnamesi, Public Procurement Code (Kamu İhale Kanunu) adıyla yeniden düzenlenmiştir. Bu yeni hali ile kanun, ihale kontratları ile özel-kamu sektörü arasında yapılan kontratları için de uygulanabilir hale getirilmiştir.

Fransız KİK 'i temel prensiplerini: şeffaflık, eşit ve adil muamele, kamu ihalelerinin kamuoyuna duyurularının yapılması oluşturmaktadır. Böylelikle kamu ihalesine çıkan devlet kurumunun, ihalenin detaylarını açıkça paylaşması zorunluluğu bulunmaktadır. Söz konusu prensiplerle teklif veren tarafların konu hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olması, ihaleye girecek tüm taraflara aynı ölçüde eşit olarak bilgilendirilme yapılması ve potansiyel rakiplerin bilgilendirilerek rekabet ortamı hazırlanması amaçlanmaktadır.

Kamu ihalelerine erişim özgürlüğü ilkesine uygun olarak, kamu veya özel, herhangi bir gerçek veya tüzel kişi ya da tüzel kişiliği olan/olmayan herhangi bir kişi grubu, bir kamu sözleşmesinin imzalanması için başvurabilir. Yalnızca Fransız İş Kanunu'nda listelenen belirli suçlar ile belirli cezai suçlardan hüküm giymiş olanlar, vergi ve sosyal güvenlik yükümlülüklerini yerine getirmeyenler kamu ihalelerine teklif veremez.

Firmalarımızın Fransa'da açılan kamu ihalelerine katılımı; Türkiye'nin DTÖ Kamu Alımları Anlaşması'na taraf olmaması; Fransız firmalarının ülkemizdeki kamu ihalelerine katılımını garanti eden ülkemiz ile AB veya Fransa arasında akdedilmiş ikili bir düzenlemenin veya mütekabiliyet esasını garanti eden bir düzenlemenin bulunmaması nedeniyle mümkün bulunmamaktadır. Uygulamada, firmalarımızın alt yüklenici (sub-contractor) olarak Fransa'daki projelere dahil olduğu bilinmektedir.

“Supplement to the Official Journal of the European Union” isimli ‘AB Resmî Gazetesi Eki’nde “Tenders Electronic Daily” (Günlük Elektronik İhale) adı altında bir ihale günlüğü yayınlamaktadır. (<http://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do>)

Fransa'da yayınlanan ihaleler ile ihalelerin hangi firmalar tarafından kazanıldığı hakkında bilgilerin, aşağıdaki bağlantıdan elektronik posta adresiyle ücretsiz üye olunarak takip edilmesi, konulara göre ihale araması yapılması mümkündür: <https://www.marchesonline.com/>

Yabancı şirketler de bir kamu ihalesine başvurabilir. Ancak DTÖ Kamu Alımları Anlaşması'nı (GPA) veya eşdeğer bir uluslararası anlaşmayı imzalayan bir ülkenin parçası değilse, kısıtlamalara tabi olabilirler. Türkiye'nin söz konusu Anlaşmayı imzalamadığı dikkate alındığında ülkemizden yapılan ihale başvurularında kamu alıcısının, örneğin ürünlerin menşesine veya müteşebbisin uyruğuna dayalı kriterler veya kısıtlamalar belirlemesi mümkün bulunmaktadır. 2016-360 sayılı Kararnamenin 48-51. maddeleri yabancı bir şirketten, ihale makamının isteyebileceği ilave belgeleri sıralamaktadır. Diğer taraftan, 2014/25 sayılı AB Direktifi'nin 85. maddesi, Fransa da dahil Avrupa Birliği ülkelerinin ihale makamlarına, AB dışı menşeli malların oranının yüzde elliyi aşması halinde AB dışı teklifleri reddetme ya da fiyatların eşdeğer olması halinde (yüzde üçlük bir marj dahilinde) AB teklifini tercih etme imkanı vermektedir. Ayrıca Direktif, diğer AB ihale makamları gibi Fransız ihale kurumlarına, karşılıklı erişimin sağlanmadığı üçüncü ülkelerdeki teşebbüslere hizmet sözleşmesi verilmesini askıya alma veya kısıtlama hakkını saklı tutmasına izin vermektedir.

Fransa genelinde yapılan araştırmalar neticesinde, Türkiye'de yerleşik şirketlerin kamu alımları pazarında ciddi bir varlık göstermediği anlaşılmaktadır. Ancak, Fransa'da kamu ihalelerine giren Türk vatandaşlarının büyük ölçüde Fransa'da kurulu şirketleri üzerinden iş alan Franco-Türkler olduğu; mevzu bahis Fransız firmalardan bazılarının tedariklerini Türkiye'den gerçekleştirdikleri ve üçüncü ülke menşeli girdi kullanan teklif sahibi firmaların 2014/25 sayılı AB Direktifi'nin 85 inci maddesi doğrultusunda kamu ihalelerinde dezavantajlı duruma düşebildiği değerlendirilmektedir Diğer

tarafından, Fransızca iletişim güçlüğü, çalışma ve oturma izni alma süreçlerinin zorluğu, şirket kurarken banka hesabı açılmasında karşılaşılan engeller Fransa'da iş yapmak isteyen Türk firmalarının yaşadığı başlıca sorunlardır. Ayrıca Türk firmalarının çoğunun, Avrupalı muadillerine kıyasla finansman kaynaklarına erişiminin sınırlı düzeyde kalması da bir dezavantaj teşkil etmektedir. Bu nedenle, bir kamu ihalesini tek başına üstlenebilecek kapasite veya donanıma sahip olmayan firmaların kolektif teklif sunabilmelerine imkân veren ortak sözleşme (cotraitance) usulüyle bir Fransız şirket ile işbirliği yapılarak kamu alımları pazarına girişin daha kolaylaşabileceği değerlendirilmektedir. Bu tarz geçici iş kümelenmelerinin oluşturulmasında Devlet Satın Alma Platformu (PLACE), şirketler tarafından kullanılmaktadır.

“Supplement to the Official Journal of the European Union” isimli ‘AB Resmî Gazetesi Eki’nde “Tenders Electronic Daily” (Günlük Elektronik İhale) adı altında bir ihale günlüğü yayınlamaktadır. (<http://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do>)

Fransa'da yayınlanan ihaleler ile ihalelerin hangi firmalar tarafından kazanıldığı hakkında bilgilerin, aşağıdaki bağlantıdan elektronik posta adresiyle ücretsiz üye olunarak takip edilmesi, konulara göre ihale araması yapılması mümkündür: <https://www.marchesonline.com/>

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Yeniden Canlanma Planı

3 Eylül 2020’de “France Relance-Yeniden Canlanma Planı” çerçevesinde 30 Milyar Avro bütçe öngörülen Çevre Projesi ile Fransa’nın Avrupa’daki en büyük Karbonsuz Ekonomi konumuna gelerek 2050 yılında “Sıfır Karbon” seviyesine ulaşmasının hedeflendiği açıklanmıştır. Bu plan kapsamında bazı büyük programlara yapılacak olan yatırımlar aşağıda sıralanmıştır:

Binaların enerji performanslarının yenilenmesi: 6,7 milyar Avro

Sanayinin karbonsuzlaştırılması: 1,2 milyar Avro

Toplu taşımanın geliştirilmesi: 1,2 milyar Avro

Demiryollarının geliştirilmesi: 4,7 milyar Avro

Yeşil Hidrojenin geliştirilmesi: 7 milyar Avro

Tarımsal geliştirme: 2,5 milyar Avro

Rekabet Gücü Projesi çerçevesinde toplam 36 milyar Avro yatırım yaparak karbonsuz ekonomiyi hedefleyen Fransa, yeni teknolojilere yatırım, inovasyon ve avantajlı bir vergilendirme sistemi sayesinde Fransa’nın çekiciliğini artırmanın yanı sıra uzun vadede refahı hedeflemektedir.

Bu çerçevede yapılan büyük projeler arasında yer alanlar:

Üretim vergilerinin düşürülmesi: 20 milyar Avro

Küçük ve orta ölçekli firmaların sermayelerinin güçlendirilmesi: 3 milyar Avro

Üretimin tekrar Fransa topraklarına çekilmesi: 1 milyar Avro

Geleceğin teknolojilerine (Dijital teknolojiler, Medikal araştırmalar, Sağlık Sanayi, Karbonsuz Enerjileri “Sorumlu Tarımcılık”, Gıda üretiminde egemenlik, Sürdürülebilir taşımacılık, Geleceğin Şehirleri, Dijital Ortamda Eğitim, Kültürel ve Yaratıcı Sanayilere) yatırım yapılması: 11 milyar Avro

Nitekim %25’i Fransız Devletine, %24’ü Dassault Aviation’a ait olan ve toplam 15,7 milyar Avro sermayeye sahip ve 80.000 kişiye istihdam sağlayan Thales, Yeniden Canlanma Planı çerçevesinde hedef olarak belirlenen geleceğin teknolojileri ile ilgili çalışmalarına devam etmektedir.

Özellikle Ecole Polytechnique de Saclay’de bulunan AR-GE merkezlerinde çalışan 3.000 kişilik ekibi ile kuantum teknolojisi ile çalışan minyatür alıcılar sayesinde radar veya savaş uçakları Rafale’lerin navigasyon sistemlerinde sağlanacak bir iletişim sistemi üzerinde çalışmalarına devam etmektedirler.

Bu hususların yanı sıra Fransa, 2030 yılında yeşil hidrojen ve yenilenebilir enerjiler sektöründe lider konuma geçmeyi hedeflemektedir.

Fransa’da 2030 yılına kadar yaklaşık 2 milyon elektrikli ve hibrit araç üretiminin yanı sıra, ilk düşük karbonlu uçağın üretilmesi hedeflenmektedir.

Sağlık sektöründe ise, ülkede yaşlanmaya bağlı hastalıklar da dahil olmak üzere, özellikle kanser ve kronik hastalıklara karşı yüksek teknolojilerle üretilen en az 20 biyolojik ilaç üretimi ve yarının tıbbi cihazlarının icat edilmesi hedeflenmektedir.

Fransa'nın 2030 yatırım planı ayrıca Fransa'yı uzay keşfinde ön safhalara getirmek için çeşitli projelere destek vermektedir.

Tarım ve Hayvancılık

Fransa tarımda, dünyanın altıncısıdır ve Avrupa Birliği'nin en büyük tarımsal üretimine sahiptir. Fransa aynı zamanda ABD'den sonra dünyanın en büyük ikinci tarım ürünleri ihracatçısıdır. Ülkenin kuzey bölgesinde büyük buğday çiftlikleri, güney kısmında ise üzüm bağları ve meyve sebze bahçeleri bulunmaktadır. Fransa ayrıca en büyük şeker pancarı üreticisi ve dünyanın en büyük ikinci peynir ve şarap üreticisidir. Batı Fransa, süt ürünleri, kümes hayvanları, elma ve domuz etinin ana üretim bölgesidir. Tarımsal ürünlerin büyük çoğunluğu, Fransa'dan tüm tarımsal ihracatın neredeyse yarısı AB üyesi ülkelere gönderilmektedir. Fransa'daki tarım endüstrisi AB'den, 11 milyar dolardan fazla sübvansiyon şeklinde destek almaktadır. Son yıllarda, uluslararası anlaşmalar sonucunda, sektörde çok sayıda reform gerçekleştirilmiştir.

Fransa'nın lider ülke olduğu sağlıklı, sürdürülebilir ve izlenebilirliğe dayalı tarım ve gıda reformunun hızlandırılması için gerekli yatırımlar yapılmaya devam etmektedir.

Sanayi

Üretim, Fransa'nın en büyük endüstrileri arasında yer almaktadır ve ülkenin GSYH'sindeki milyarlarca dolar bu alandan gelmektedir. Ülke, dünyanın dördüncü büyük otomobil üreticisi olarak tanınmakta ve dünyanın en büyük iki otomobil üreticisi olan Peugeot ve Renault 'ya ev sahipliği yapmaktadır. Fransa aynı zamanda dünyanın önde gelen uçak üreticisi Airbus'un hâkim olduğu bir havacılık sektörüne sahiptir.

2022 yılında Fransa'da 70 sanayi tesisinin kapanmasına karşılık 150 sanayi tesisinin açıldığı ve bu kapsamda, Fransa'da 2016 yılından bu yana gözlemlenen endüstriyel toparlanmanın, sanayi tesislerinin net açılış sayısının 123 gibi "rekor" bir seviyeye ulaştığı 2021 yılına kıyasla belirli bir yavaşlama ile 2022 yılında da devam ettiği belirlenmiştir. Öte yandan, Fransız sanayisi 2022 yılında (yaklaşık 41.500) 2021 yılına (32.155) kıyasla daha fazla istihdam yaratmıştır.¹⁴

Lüks Sektörü

Dünya genelinde her sene 200 milyar Avro ciro sağlayan lüks sanayisinde Fransa lider konumundadır. Nitekim dünya cirosunun neredeyse çeyreği Fransız firmalara aittir.

Fransa'daki lüks sektörüne, pazarın toplam cirosunun %50'sine sahip 10 büyük firma hakimdir. Bu firmaların başında, aynı zamanda dünya lideri konumunda olan LVMH, L'Oréal, Kering ve Hermès firmaları gelmektedir. Ayrıca piyasada son zamanlarda sürdürülebilirlik akımı ile birlikte Vinted ve Vestiaire Collective gibi platformlarda lüks ürünler rağbet görmektedir. Fransa geneline lüks sektörü toplam 130.000 kişiye istihdam sağlamaktadır (ülkenin %1,4'ü).

Lüks sektöründe toplam istihdam yapısına bakıldığında, hazır giyim, deri mamulleri, saat ve mücevherat istihdamın %40'ını, şaraplar ve alkollü içecekler %17'sini, parfüm ve kozmetik ürünleri

¹⁴ <https://www.epochtimes.fr/lindustrie-francaise-a-gagne-du-terrain-en-2022-mais-est-encore-loin-dun-retablissement-satisfaisant-2249046.html>

%17'sini ve lüks restoranlarıyla gastronomi ise lüks sektöründe sağlanan istihdamın % 15'ini sağlamaktadır. Fransa ayrıca lüks şişe üretiminde de dünya lideridir.

Seine-Maritime bölgesinde bulunan, Bresle Vadisi'nde parfüm, alkollü içecek ve kozmetik alanlarında kullanılmak üzere dünyada kullanılan tüm lüks şişelerin % 70'i üretilmektedir. Kozmetik Vadisi olarak da bilinen ve Araştırma ve Geliştirme merkezlerinin bulunduğu bu kümelenme bölgesinde Sisley'den Shiseido'ya Coty'den Clarins'e toplam 70 şirket, 10.000 kişiyi bir araya getirmektedir.

Madencilik

Fransa 2030 yatırım planı "France RELANCE 2030" kapsamında Fransız hükümeti, özel bir yatırım fonu aracılığıyla, metal tedarik zincirindeki bozulmalara karşı yerli sanayinin dayanıklılığının artırılması için 500 milyon Avroluk bir kaynak ayıracağını ilan etmiştir.

Söz konusu plan çerçevesinde, lityum üretimi ve lityum-iyon pillerde bulunan kritik metallerin (nikel, kobalt, lityum) geri dönüşümü ile Fransa topraklarında kurulması öngörülen ve büyük üretim kapasitesine sahip olması planlanan ilk 3 batarya fabrikası için düşük çevresel ayak izine sahip düşük karbonlu bir tedarik zincirini oluşturulması güvence altına almak amacıyla "Kritik Metaller" olarak adlandırılan söz konusu metallere yönelik yapılan proje çağrısına beş endüstriyel proje seçilmiştir. Devlet tarafından bahse konu projelere 94 milyon Avro tutarında destek sağlanacağı açıklanmıştır.

Hizmet

Hizmet sektörü ülke ekonomisindeki önemli bir ekonomik ayaktır. Fransa, dünyanın teknolojik olarak en gelişmiş ülkeleri arasında yer almaktadır ve teknolojik ar-ge ve yenileşim için ideal bir ortama sahiptir. Bu ortam, Fransız teknoloji şirketlerinden bazılarının büyümesini ve dünyada sayılı şirketler arasına girmesini sağlamıştır.

Örneğin, Fransa merkezli bir şirket olan Publicis, dünyanın üçüncü büyük reklam şirketidir. Büyük bir teknoloji parkı olan Sophia Antipolis, Fransa'nın en büyük teknolojik merkezidir. Valbonne'da bulunan teknoloji parkı, Amadeus, Avanade, 3Roam, Air France, Cisco, Accenture, Broadcom, Intel, Huawei, IBM, Lionbridge ve Orange gibi birçok büyük teknoloji şirketinin ofislerine ev sahipliği yapmaktadır.

Bunlara ek olarak Sophia Antipolis ayrıca ETSI (Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü), Skema İşletme Okulu ve ERCIM (Avrupa Bilişim ve Matematik Araştırma Konsorsiyumu) gibi çok sayıda uluslararası kuruma da ev sahipliği yapmaktadır. Teknolojik park 1984 yılında kurulmuş ve adını kurucusu Sophia Glikman- Toumarkine'den almıştır.

Ulaştırma

Fransa'da ulaştırma çok büyük bir sektördür ve ülkedeki bazı önemli oyuncularını küresel olarak da önemli şirketlerdir. Fransa, dünyanın şehirlerini birbirine bağlayan en yoğun karayolu ve demiryolları ağlarına sahip ülkelerden biridir. Fransa'daki demiryolu ağı, çoğu SNCF'nin (Fransız Ulusal Demiryolu Şirketi) işlettiği 18.580 mil uzunluğundadır. Bununla birlikte, Fransa'nın demiryolu taşımacılığındaki en büyük şirketi, Saint-Ouen merkezli Alstom'dur. 37 milyar doların üzerinde aktive sahip olan şirket, dünyanın dört bir yanında faaliyet göstermektedir.

Fransa'da Paris, Marsilya ve Lyon şehirleri geniş metro sistemlerine sahipken, Rennes, Lille ve Toulouse gibi şehirlerinde hafif metro sistemleri bulunmaktadır.

Fransa, Avrupa'da en yüksek havalimanı yoğunluğuna sahip ülkeler arasında yer almaktadır. Ülkedeki en işlek havaalanı, her yıl yaklaşık 60 milyon yolcunun kullandığı ve dünyanın en işlek beşinci havalimanı olan Paris'teki Charles de Gaulle Havaalanıdır. Air France, Fransa'nın ulusal taşıyıcısıdır.

Turizm

Turizm, Fransız ekonomisinin en önemli sektörlerinden biridir. Yıllık yaklaşık 85,7 milyon turist alan dünyanın en popüler destinasyonlarından biri olan Fransa'nın uluslararası turizm gelirleri 2022'de 57,9 milyar Avroya ulaşarak 2019'un yılındaki rekor rakamın 1,2 milyar üzerinde gerçekleşmiştir. Paris'teki Eyfel Kulesi, dünyanın en çok ziyaret edilen ücretli anıttır ve Fransa genelindeki 37 UNESCO Dünya Mirası listesinde yer almaktadır.

Enerji

Fransa'nın en büyük endüstrilerinden biri enerji sektörüdür. Fransa'da nükleer enerji, elektrik üretimi ve tüketiminin önde gelen kaynağıdır. Ülke geneline farklı güç seviyelerindeki 56 reaktörden elektrik elde edilmektedir. 900 MW'lık bir reaktör ayda ortalama 500.000 MWh elektrik üretmektedir bu rakam yaklaşık 400.000 hanenin tüketimine karşılık gelmektedir.

Nükleer enerjiye artan güven, Fransa'nın gelişmiş dünyadaki en az karbondioksit emisyon seviyelerinden birine sahip olmasını sağlamaktadır. Fransız Ulusal Meclisi, Temmuz 2015'te, ülke elektriğinin % 40'ının 2030 yılına kadar yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilmesi için bir kanun çıkarmıştır. Bu sebeple, Fransa'nın enerji endüstrisinin geleceği yenilenebilir enerjide yatmaktadır.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Avrupa’da önemli bir ekonomi olan Fransa’ya ülkemizin gerçekleştenden daha fazla ihracat potansiyeli olduğu düşünülmektedir. İhracatçılarımızın, kuralları çok katı ancak öngörülebilir olan, söz konusu pazara girmek için sabırla ve Ticaret Müşavirliklerinin ve Ataşeliklerinin yardımlarıyla çabalamaları gerektiği, pazara girdikten sonra da çok uzun süreli müşteriler edinebilecekleri değerlendirilmektedir.

Aralarında gerçek kişi ve sermaye hareketlerinde sınır yer almaması sebebiyle, AB üyesi ülke mal ve hizmet üreticileri Fransa pazarında çok büyük paya sahiptir. Pazarda ayrıca geleneksel olarak belli tedarikçilerle çalışan Fransız firmalarının yeni tedarikçilere çok temkinli yaklaştıkları gözlemlenmektedir. Nihai tüketicinin kullanım alışkanlıklarına bağlılığı ve kamu tarafından da özendirilen “Made in France” tercihleri zaten yerleşik ve doygunluk oranı yüksek bu pazara girişte ciddi emek gerektirmektedir.

Bu kapsamda, Fransa pazarındaki alışkanlıkları kırabilmek ve ülkemizin AB ülkeleriyle yarışabilmesi için büyük kampanyalarla, sponsorluklarla, ticaret heyetleriyle ve fuarlarla Türk ürün ve hizmetlerinin kalitesinin Fransa pazarına anlatılması gerektiği düşünülmektedir.

Ayrıca ihracatçılarımızın gerekli başvuruları yaparken bürokrasinin doğuracağı zaman kayıplarını göz önünde bulundurarak faaliyet takvimi oluşturmalarında yarar bulunmaktadır.

Diğer taraftan, gönüllü bir standart olmakla beraber, Norme Française”, Fransa’da kişi ve kurumlar tarafından tercih sebebi olabilmektedir. İlgili sektörlerde Fransa pazarını hedef alan firmalarımızın ürünlerine CE belgesi almakla yetinmeyip, özellikle yapı malzemeleri ve genel anlamda insan sağlığını doğrudan ilgilendiren gıda dışındaki sektörlerde, “Norme Française” in mevcut olması halinde, söz konusu standartların sağlanması firmalarımızın pazara giriş olanaklarını arttıracaktır.

Fransa pazarına girmek isteyen ihracatçılarımızın Fransa’daki dil sorununu da göz önünde bulundurmaları faydalı olacaktır. Paris dışına çıkıldığında bu sorun daha fazla ön plana çıkmaktadır. Bu sebeple, Fransız firmalara (özellikle de KOBİ’lere) gönderilen ürün ve firma tanıtıcı e-posta, broşür ve tekliflerin profesyonel bir Fransızca ile hazırlanmasında, ayrıca ihracatçı ve yatırımcılarımızın fuarlar da dâhil olmak üzere herhangi bir iş sebebiyle Fransa’ya geldiklerinde tercüman bulundurmalarında yarar görülmektedir.

Bir diğer husus, heyet ziyareti ve diğer tanıtım etkinliklerinin hazırlık safhası ve zamanlamasıdır. Fransız iş kültürü çerçevesinde, çalışma programları bir-iki yıl öncesinden planlanmaktadır. Firmalarımızdan aldığımız bilgiler çerçevesinde, örneğin moda editörlerinin programları danışmanları tarafından ve uzun döneme yayılmış bir şekilde yapılmaktadır. Dolayısıyla, ülkemiz ürün ve tasarımlarının tanıtımına yönelik düzenlenecek etkinlikler için, Türkiye’de veya yurt dışında olsun, yeterli hazırlık aşaması öngörülmesi önem taşımaktadır, aksi takdirde sonuçları istikşafı mahiyette kalabilecektir. Ayrıca, iş planlaması yapılırken takvimlendirmede, Noel ve Yılbaşı nedeniyle acil durumlar hariç olmak üzere, Aralık’ın ikinci yarısı ve ocak ayının ilk haftası ile yaz tatili nedeniyle de tüm ağustos ayına görüşme, ziyaret vb. organizasyonların eklenmemesi tavsiye edilmektedir.

Geleneksel bir pazara giriş yöntemi olan önemli fuarlara katılım sağlanmasının, Fransa gibi yüz yüze ilişkilerin hala baskın olduğu bir ülkede önümüzdeki dönem de önemini koruyacağı değerlendirilmektedir. Firmalarımızın gerekli tanıtım faaliyetlerini yaparak söz konusu fuar ve kongre gibi organizasyonlara etkin katılımı ve katılım öncesi Müşavirliğin/ Ataşeliğın de yönlendirmesiyle sektör bazlı dergi ve gazetelere reklam verilmelerinin katılımın faydasını artıracığı düşünülmektedir.

Ülkemizde otomotiv sanayi ürünleri, makina ve teçhizat, mobilya, yapı malzemeleri, hazır giyim ve diğer tekstil ürünlerinin yanı sıra sağlık ve bilişim hizmetleri ihracatında önemli ölçüde pazar potansiyelimiz bulunmaktadır. Türk kültürüne yakın alıcıların Türk ürün ve iş adamlarına güvenlerinin her geçen gün arttığı gözlemlenmektedir. Fuarlarda firmalarımıza yoğun ilgi yönelmektedir. Küresel pandemiyle birlikte tedarik zincirlerindeki kırılma Türkiye'nin lojistik avantajlarıyla daha fazla ön plana çıkmasını sağlamış; Fransa'da yaşanan enerji krizinin sanayi üzerindeki olumsuz etkisi ülke dışından tedarik arayışlarını artırdığından cam, çelik gibi enerji yoğun sektörlerde ülkemiz için konjonktürel fırsatlar yaratmıştır.

Diğer bir husus da son dönemde Fransa pazarında organik sertifikalı ürünlerin tüketiciler tarafından çok talep edilir olduğunun gözlemlenmesidir. Bu çerçevede gerekli belgelendirmeyi edinen firmalarımızın bu talep artışını değerlendirerek Fransa pazarına ihracatlarını arttırabilecekleri düşünülmektedir.

Ayrıca, Fransız piyasasına yüksek kalitede, ileri teknolojide, çevre dostu, doğal hammaddeli, etik üretim süreci ve tasarımı ön plana çıkaran ürünlerle girmekte ısrarcı olmamız ülkedeki pazar payımızı arttırmak için çok önemlidir

Para Kullanımı

Fransız Merkez Bankası verileri bazında en yaygın ödeme yöntemi yaklaşık %55 oranında kredikartı olup, diğer tercih edilen ödeme çeşitleri sırasıyla virman, otomatik ödeme, çek ve çeşitli elektronik ödeme yöntemleridir.

Fransız yasalarına göre, kripto para birimlerinin belirgin yasal statüsü yoktur ve resmi finansal araçlar arasında tanımlanmamaktadırlar. Bu nedenle, kripto para birimleri hakkında halihazırda Fransız yasalarında bir düzenleme bulunmamaktadır.

Bu bağlamda, Fransız Finans Piyasaları Otoritesi Autorité des marchés financiers (AMF), kripto değerlere yatırım yapmanın riskli olduğunu ve birçok dolandırıcılık vakasının bulunduğunu belirterek, kullanıcıları uyarmaktadır.

Kaynak: <https://www.economie.gouv.fr/particuliers/cryptomonnaies-cryptoactifs>

1 Ocak 1999 tarihinde AB'nin ekonomik birliğin yanı sıra para birliği kurma hedefi resmen kabul edilmiştir. Eurozone olarak adlandırılan para birliğini kabul eden üye ülkelerin oluşturduğu ülkelerde resmi para birimi olarak avro kabul edilmekle beraber ülkelerin milli paraları –Fransa'da Fransız Frangı- da 1 Mart 2002 tarihine kadar tedavülden kalmıştır. AB içinde Para Birliği Bölgesine (Eurozone) mensup aralarında Fransa'nın da dâhil olduğu 20 AB üyesi bulunmaktadır. AB üyesi diğer ülkeler kendi milli para birimlerini kullanmaktadırlar.

Fransa'da geçerli ödeme yöntemleri ve limit ve kurallarına ilişkin bilgiye

<https://www.europe-consommateurs.eu/en/consumer-topics/buying-goods-services/shopping-in-france/practical-information/payment-methods-in-france/> adresinden ulaşılması mümkündür.

Ülkede temassız ödeme 50 avro ile sınırlıdır.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Ülkeye girişte, Avrupa Topluluğu vatandaşları için pasaport ya da nüfus cüzdanı yeterlidir. Diğer ülke vatandaşlarından istenilen belgeler, yasal geçerlilik taşıyan bir pasaport ve Fransa Büyükelçiliği veya konsolosluklarından alınmış geçici giriş veya oturma vizeleridir.

Vize uygulamasının olmadığı ülke vatandaşları için 90 günü aşmamak ve çalışmamak kaydıyla geçici giriş hakkı mevcuttur.

Pasaport ve vize gereğine ilişkin bilgiler T.C. Dışişleri Bakanlığımızın Konsolosluk ve Ankara Fransız Büyükelçiliği sayfalarında yer almaktadır sayfasında yer almaktadır. <https://www.konsolouk.gov.tr/VisaInfo/Index>, (<https://tr.ambafrance.org/Vize-basvurulari-3781>)

İş erbabını ilgilendiren vize ve oturma izinleri aşağıda 5 no.'lu "Şirket Kuruluşu ve İş Yapma ile İlgili Bilgiler" Bölümünde yer almaktadır.

Resmî Tatiller ve Çalışma Saatleri

01.01.2023	Yeni Yıl Tatili
10.04.2023	Fransa'da Dini Tatil (Paskalya)
21. 04.2023	Ramazan Bayramı 1. Gün
01.05.2023	Emek ve Dayanışma Günü
08.05.2023	II. Dünya Savaşı Zafer Günü
18.05.2023	Fransa'da Dini Tatil (Ascension)
29.05.2023	Fransa'da Dini Tatil (Pentecote)
28.06.2023	Kurban Bayramı 1. Günü
14.07.2023	Fransa Ulusal Bayramı
15.08.2023	Fransa'da Dini Tatil (Assomption)
29.10.2023	Cumhuriyet Bayramı
01.11.2023	Fransa'da Dini Tatil
11.11.2023	I. Dünya Savaşı Ateşkes Yıldönümü
25.12.2023	Fransa'da Dini Tatil (Noel)

Bankalar; hafta içi,, pazartesi-cuma günleri, 9.00 – 17.00 saatleri arasında açıktır. Resmi kuruluşlar ise hafta içi saat 09.00- 17.00 arasında çalışmaktadır.

Öte yandan büyük mağazalarda, süpermarketlerde ve hipermarketlerde öğle tatili uygulaması yoktur ve hafta sonu dâhil olmak üzere gece saat 22.00'ye kadar hizmet verilmektedir.

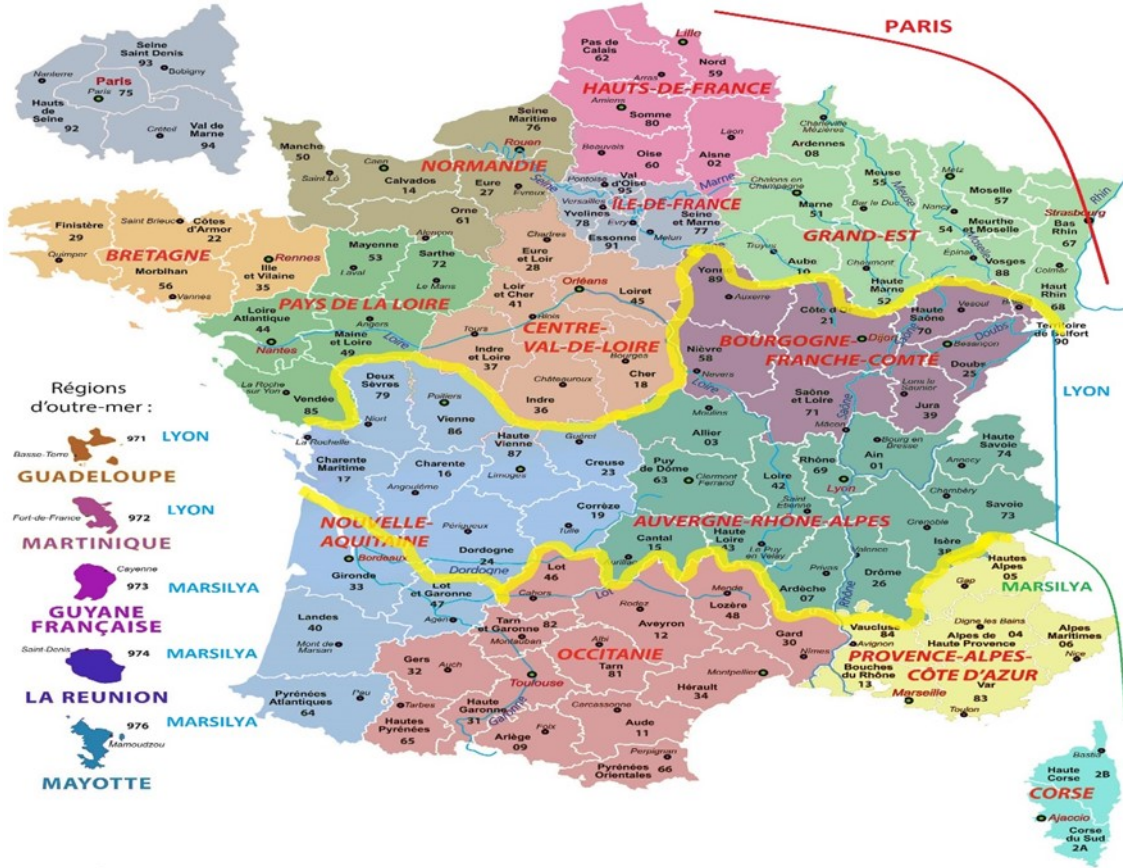
Yerel Saat

Fransa Orta Avrupa Zaman Dilimindedir (Central European Time); UTC+1. Türkiye'ye göre kışın 2 saat yazın 1 saat geridedir.

Ülkede Yaz saati uygulaması Orta Avrupa Yaz Saati Dilimi ne göre 26 Mart 2023 Pazar günü saat 02.00 de bir saat ileri alınacak (UTC+2).

Kış saati uygulaması Orta Avrupa Yaz Saati Dilimi ne göre 29 Ekim 2023 Pazar günü saat 03:00:00 de saatler bir saat geri alınarak geçilecektir.

Fransa Müşavirlik ve Ataşelikler Sorumluluk Bölgeleri Dağılımı Tablosu ve Haritası

Fransa Müşavirlik ve Ataşelikler Sorumluluk Bölgeleri Dağılımı Tablosu

Müşavirlik/ Ataşelik	Bölgeler	Départementlar	Dept Sayısı	
Paris Ticaret Müşavirliği	Bretagne	Côtes-d'Armor (22), Finistère (29), Ille-et-Vilaine (35) et Morbihan (56)	4	
	Centre-Val de Loire	Le Cher (18), Eure-et-Loir (28), Indre (36), Indre-et-Loire (37), le Loir-et-Cher (41) et le Loiret (45)	6	
	Grand Est	Ardennes (08), Aube (10), Marne (51) et Haute-Marne (52)	10	
		Meurthe-et-Moselle (54), Meuse (55), Moselle (57), Vosges (88)		
		Bas-Rhin (67) et Haut-Rhin (68)		
	Hauts-de-France	Nord (59) et Pas-de-Calais (62)	5	
		Aisne (02), Oise (60) et Somme (80)		
	Île-de-France	Paris (75), Seine-et-Marne (77), Yvelines (78), Essonne (91), Hauts-de-Seine (92), Seine-Saint-Denis (93), Val-de-Marne (94) et Val-d'Oise (95)	8	
Normandie	Calvados (14), Manche (50) et Orne (61)	5		
	Eure (27) et Seine-Maritime (76)			
Pays de la Loire	Loire-Atlantique (44), Maine-et-Loire (49), Mayenne (53), Sarthe (72) et Vendée (85)	5		
	Toplam 7 Bölge	Toplam 43 Departments	43	
Lyon Ticaret Ataşeliği	Auvergne-Rhône-Alpes	Ain (01), Ardèche (07), Drôme (26), Isère (38), Loire (42), Rhône (69), Savoie (73) et Haute-Savoie (74)	12	
		Allier (03), Cantal (15), Haute-Loire (43) et Puy-de-Dôme (63)		
	Bourgogne-Franche-Comté	Côte-d'Or (21), Nièvre (58), Saône-et-Loire (71) et Yonne (89)	8	
		Doubs (25), Jura (39), Haute-Saône (70) et Territoire de Belfort (90)		
	Nouvelle-Aquitaine	Corrèze (19), Creuse (23), Dordogne (24), et Haute-Vienne (87)	8	
		Charente (16), Charente-Maritime (17), Deux-Sèvres (79) et Vienne (86)		
	Martinique	Martinique (972)	1	
	Guadeloupe	Guadeloupe (971)	1	
	Toplam 6 Bölge (2 deniz aşırı)	Toplam 30 Departments	30	
Marsilya Ticaret Ataşeliği	Corse	Corse-du-Sud (2A) et Haute-Corse (2B)	2	
	Occitanie	Aude (11), Gard (30), Hérault (34), Lozère (48) et Pyrénées-Orientales (66)	13	
		Ariège (09), Aveyron (12), Haute-Garonne (31), Gers (32), Lot (46), Hautes-Pyrénées (65), Tam (81) et Tam-et-Garonne (82)		
	Provence-Alpes-Côte d'Azur	Alpes-de-Haute-Provence (04), Hautes-Alpes (05), Alpes-Maritimes (06), Bouches-du-Rhône (13), Var (83) et Vaucluse (84)	6	
	Nouvelle-Aquitaine	Gironde (33), Landes (40), Lot-et-Garonne (47) et Pyrénées-Atlantiques (64)	4	
		Réunion	Réunion (974)	1
		Guyane	Guyane (973)	1
		Mayotte	Mayotte (976)	1
	Toplam 7 Bölge (3 deniz aşırı)	Toplam 28 Departments	28	

Fransa 13 metropoliten, 5 d'outre mer olmak üzere 18 bölge ve 96 metropolitanda 5 d'outre mer olmak üzere 101 departmandan oluşmaktadır. Departmannt bizdeki vilayetlere denk gelmektedir.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri

Fransa'daki şirket türleri , asgari hissedar sayısı, asgari sermaye miktarı ve yükümlülükleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Şirket Türü	Hissedar Sayısı	Asgari Sermaye	Yükümlülükler
Anonim Şirket (S.A.)	Asgari 1	60.000 avro	Katıldığı sermaye payı ile sınırlı
Avrupa Şirketi (S.E.)	Asgari 1	120.000 avro	Kayıtlı sermaye ile sınırlı
Limited Şirketi (S.L.)	Asgari 1	3.000 avro	Kayıtlı sermaye ile sınırlı
Yeni Limited Şirketi (S.L.N.E.)	Asgari 1 Azami 5 (Sadece gerçek kişiler)	3.000-120.000 avro arasında	Kayıtlı sermaye ile sınırlı

Şirket Kuruluşu

Fransa'da şirket kurma işlemleri oldukça basitleştirilmiş olup; gerekli tüm işlemler elektronik ortamda halledilebilmektedir.

İşletmenin hukuki statüsünden (irtibat bürosu, şube, limitet ve anonim şirket) bağımsız olarak tüm kuruluş ve fesih işlemleri Şirket Kurulum Merkezleri-Centre de Formalité des Entreprises (CFE) vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir. İşlemler firma sahibi tarafından doğrudan ya da vekâlet verilmiş bir avukat, ortak yahut çalışan tarafından yapılabilmektedir.

Şirketin veya temsilciliğin ticaret siciline kaydolma süresi 5 ila 6 iş günü sürmekte, işlem bedeli 50 avro civarında tutmaktadır. Şirket kuruluşunun Ticaret Gazetesi-Journal Officiel' de yayınlanma ücreti de 230 avrodur.

Söz konusu işlemler sonucunda "Ticaret Sicil kayıt Numaraları" olan SIREN (Gerçek veya tüzel bir kişinin ticaret sicilindeki kayıt numarası) veya SIRET'e (firmanın belli bir adresinin kayıt numarası) sahip olan şirket, faaliyetlerine başlayabilmektedir. Şirketlerin faaliyet gösterdiği her şube için de ayrı bir SIRET numarası alması gerekmektedir.

Şirket Kurma Prosedürleri

Şirket kuruluşu için bulunulan yerin Ticaret Siciline kayıt zorunluluğu bulunmaktadır. Aşağıda ifade edilen evrakların onaylı ve Fransızca tercümesiyle birlikte Ticaret Mahkemesine başvuru yapılması gerekmektedir. Evrakların 2 suret olarak hazırlanması gerekmektedir:

- Şirketin ortakları ve yöneticileri hakkında şahsi bilgiler; (Şirket yönetimindeki değişikliklerin beyanı zorunlu olup Yönetim Kurulu, ortak bilgilerinde ve hisse oranlarında değişiklik, merkez taşınması gibi haller Ticaret Sicile kaydedtirilir).
- Noter tasdikli ve Vergi Dairesince onaylanmış şirket ana sözleşmesi,
- Şirket kuruluşuna ilişkin başvuru formu,
- (Fransa patent ofisinde Onaylanmış şirket ticari unvanı başvurusu (Şirket unvanının

- Kullanılabilirliği Fransız Patent ve Marka Ofisi (INPI, <http://bases-marques.inpi.fr/>) nezdinde yapılacak araştırmayla teyit edilir.),
- Şirket kuruluşunun Resmî Gazetede ilanı.

Kuruluşu müteakip “.fr” uzantılı internet adreslerinin ilgili kuruma (AFNIC) kaydettirilmesi; gerekli hallerde hukuki sorumluluk sigortasının yaptırılması, en geç üç ay içinde çalışanlar için emeklilik planının kaydettirilmesi ve ilgili form kullanılarak her bir çalışana ilişkin istihdam formalitelerinin URSSAF nezdinde tamamlanması gerekmektedir.

İrtibat Bürosu Kuruluşu

Fransa’da İrtibat Büroları için Ticaret Sicil kayıt zorunluluğu bulunmamakla beraber; kuruluşu müteakip ana Şirketin ticaret sicili, ana sözleşmesi, irtibat bürosunun kuruluşuna ilişkin karar ve temsilcinin kimliğini tevsik edici belgelerle birlikte bulunulan yerin Ticaret Odası’nda bulunan CFE’ne bildirim yapması ve vergi numarası (SIRET) ile SIREN alınması gerekmektedir. Banka hesabı SIRET numarasıyla açılmaktadır.

İrtibat Bürosu açılışı işlemleri, atanacak yerel temsilci tarafından gerçekleştirilmelidir. Yerel temsilcinin Fransa’da ikamet izni sahibi bir kişi olması gerekmektedir. Ticaret Siciline kayıtlı olmayan büroların çalıştıracakları elemanların sosyal güvenlik primleriyle ilgili işlemlerinin URSAF’ın Bas-Rhin şubesi üzerinden yapılması gerekmektedir. Ticari faaliyette bulunmayacağı için kurumlar vergisi ve KDV mükellefi olmayan ancak belediye vergilerine tabi olan Büronun son olarak “şirketler vergi dairesi” ne kayıt ettirilmesi zorunludur.

Şube Kuruluşu

Şube açılışı; bulunulan yerin Ticaret Siciline kayıt zorunluluğu gerektirmekte olup; aşağıdaki listede bulunan evraklar onaylı ve Fransızcaya tercüme edilmiş olarak iki suret hazırlanarak Ticaret Mahkemesine başvuru yapılması gerekmektedir:

- Ana şirketin ticaret sicili belgesi ve ana sözleşmesi,
- Yerel mevzuata uygun olarak hazırlanmış şube ana sözleşmesi,
- Şube kuruluşuna ilişkin başvuru formu,
- Fransa’daki şube tarafından yürütülecek faaliyetlere ilişkin (varsa) kalifikasyon ve onaylar,
- Faaliyetin yürütüleceği mekâna ilişkin mülkiyet ya da kullanım hakkı belgeleri,
- Fransa’daki şube temsilcisinin yetki belgesi.

Şube ana şirketle aynı ismi taşımakla mükelleftir. Ana şirket Fransa’da birden fazla şube de açabilmektedir.

Şube temsilcisinin Fransa’da daimi ikamet izni sahibi olmaması halinde mezkûr şahıs, ikamet belgesi almak ve “hüküm giymemiş olduğuna ilişkin bildirimde bulunmak yükümlülüğünü taşımaktadır.

Fransa’da kurulan ülkemiz menşeli şirketler, Fransa’daki kazançları üzerinden vergilendirilmektedir. Fransa’da geçerli mevzuata göre ana şirket yıllık mali raporlarında şubeye ilişkin hesapları da göstermelidir. Bağlı buldukları şirketten bağımsız şahsiyetleri bulunmasa da Fransa’da açılan şubeler kendi belge ve defterlerini tutmakla mükelleftir.

Fransa'daki şubenin yöneticisi ana şirkete karşı sorumludur. Genelde "expat" statüsündeki bu kişi ana şirketin bulunduğu ülkenin çalışma mevzuatına tabidir. Şubenin çalışanları ise Fransa İş Hukuku çerçevesinde istihdam edilmektedir.

Şirket Tasfiyesi

Fransız yasalarına göre;

- Ortakların şirketin kapatılmasına ilişkin karar almaları;
- Şirketin ödeyemeyeceği miktarlarda borç alması ve alacaklıların mahkeme nezdinde tasfiye başvurusu yapması,
- Şirketin belirli bir süre için kurulması ve bu sürenin sona ermesi,
- Ortak sayısının Şirketler Kanununca öngörülen sayının altına düşmesi hallerinde şirket tasfiye edilmektedir.

Tasfiye kararı ortaklar tarafından alınmışsa genel ortaklar kurulu toplantısıyla şirket yöneticilerinden biri ya da profesyonel bir tasfiye memuru belirlenmesi gerekmektedir. Tasfiye kararının mahkemece alınması halinde tasfiye memuru da mahkeme tarafından atanmaktadır.

Şirket temsilcisi tasfiye için gerekli formu, en son mali tablo ve dokümanları, borç ve alacak listesi vb. belgeleri hazırlanmakla mükelleftir

Tasfiye sürecindeki şirketin unvanında, şirketin bu süreçte olduğu beyan edilmelidir. Sürecin sona ermesini müteakip şirket Ticaret Sicilinden silinmektedir.

Sigorta

Fransız sosyal güvenlik sistemi (La Sécurité Sociale) 5'e ayrılmıştır:

- Ulusal Sağlık Sigortası Fonu (CNAM) tarafından yönetilen sağlık, annelik, babalık, sakatlık ve ölüm şubesi;
- Ulusal Sağlık Sigortası Fonu (CNAM) tarafından yönetilen iş kazaları ve meslek hastalıkları şubesi;
- Ulusal yaşlılık sigortası fonu (CNAV) tarafından yönetilen yaşlılık şubesi;
- Ulusal aile yardımı fonu (CNAF) tarafından yönetilen aile şubesi;

Sosyal Güvenlik Kurumları Merkez Ajansı (ACOSS) tarafından yönetilen, katkı ve tahsilat şubesi. Bu şubenin altında ayrıca, işveren katkı paylarını ve sosyal güvenlik katkı paylarını toplayan (URSSAF) yer almaktadır.

<https://www.welcometofrance.com/fiche/fiche-synthese-le-systeme-de-securite-sociale-francais>

Fransa'da çalışanlar ve aileleri, birçok avantajı olan Fransız sosyal koruma sisteminden yararlanmaktadır. Bu hizmetler aşağıda sıralanmaktadır:

- Sağlık, analık, babalık, maluliyet ve ölüm sigortası;
- İş kazası ve meslek hastalığı sigortası;
- Emeklilik sigortası;
- Aile yardımları;
- İşsizlik sigortası.

Fransa'da çalışma hayatı ve sosyal güvenlik ile ilgili detaylı bilginin, T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Fransa Temsilciliklerinden temin edilmesi mümkündür.

<https://www.csqb.gov.tr/diqm/contents/calismahayatiulkekonuyeleri/fransa/>
<https://www.csqb.gov.tr/diqm/contents/iletisim/yurtdisi-teskilati/>

Bankacılık Mevzuatı

Fransa Avrupa Birliği'nin en gelişmiş ülkeleri arasında yer almakta olup, en büyük finans piyasalarından birine sahiptir. Ülkede hâlihazırda faaliyetlerini sürdüren 334 banka 36 bine yakın şube bulunmaktadır. Uluslararası değerlendirmelere göre istikrarlı bir kredi kalitesi ve güçlü bankacılık likiditesi ve varlığı bulunmaktadır. Fransız Merkez Bankası (Banque de France) ülkenin para sistemini kontrol etmekte ve düzenlemektedir. Bu kapsamda, para ve kredi politikasını uygulamak, para arzını kontrol etmek, faiz oranlarını belirlemekle yükümlüdür.

Fransa'nın önde gelen bankaları arasında Soci t  G n rale, Cr dit Agricole, BNP Paribas, HSBC, Cr dit Mutuel, Caisse d'Epargne, Cr dit du Nord, Banque Populaire, LCL, La Banque Postale, BPCE, AXA Banque yer almaktadır.

Tüm bankaların  ye olduğu Fransız Bankacılık Federasyonu rakamlarına göre, Fransızların %99'unun banka hesabı bulunmaktadır. Nitekim ülkedeki birçok bürokratik işlemin, kişinin banka hesabı olmaksızın, yürütülmesi imk nsızdır.

Finansman koşullarının sıkılaşmasına rağmen, Fransa'daki şirketler bankaların kredi verme istekliliğinde herhangi bir değişiklik olmadığını bildirmektedir. Banque de France'a göre, 2022'nin 4.  eyreğinde KOBİ'lerin %96'sı talep ettikleri yatırım kredilerinin tamamını veya çoğunu, %83'  ise talep ettikleri nakit kredileri almıştır.

Fransa'da şirketlere verilen kredilerin faiz oranları Euro bölgesi ortalamasının altında kalmaya devam etmektedir (Aralık ayında Fransa'da KOBİ'ler için ortalama %3.02 olan oran, Euro bölgesinde %3.69'dur - kaynak: ECB). Aynı zamanda, piyasa finansmanının ortalama maliyeti de keskin bir şekilde artmıştır (Aralık ayında %4.30; kaynak: Banque de France).

Bu koşullar altında, işletmelere verilen banka kredilerindeki büyüme devam etmekte olup, krediler aralık ayında bir önceki yıla göre %7.3 artarak toplam 1,331 milyar Euro'ya ulaşmıştır (kaynak: Banque de France). Diğer başlıca Avrupa ekonomileriyle karşılaştırıldığında, Fransa'da ödenmemiş işletme kredilerindeki yıllık büyüme Avro bölgesindeki en dinamik büyüme olmaya devam etmektedir (ortalama +%5.5; kaynak: ECB).

<https://www.fbf.fr/fr/derniers-chiffres-du-financement-des-entreprises/>

Vizeler

Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri ise 180 gün içinde 90 günü aşmamak kaydıyla, Fransa'ya yapacakları seyahatlerinde vizeden muaftır.

Türk Yatırımcıların Vize Temini

Çalışma ve oturma izinlerinin verilmesinde Fransa sıkı kurallar uygulayan ülkeler arasında yer almaktadır.

Türk iş erbabına karşı intikal eden sistematik bir vize sorunu bulunmamaktadır. Son zamanlarda Türk vatandaşlarının iş ziyareti veya turistik amaçlı vize talepleri hakkında büyük şikâyetler alınmamaktadır. Ayrıca , Fransız temsilciliklerinde yaşanan yoğunluk nedeniyle seyahatlerin erken planlanması önem arz etmekte ve vize müracaatına tüm destekleyici belgeler ilave edilerek gidilmesi önerilmektedir.

Çalışma izni konusunda Paris Başkonsolosluğumuz, Çalışma Müşavirliğimiz ve firmalarımızdan alınan bilgiler çerçevesinde; Fransa'dan iş alan firmalarımız ülkemizden niteliksiz işçi getirememektedir. Bunun nedeni Fransa'da özellikle son yıllarda yüksek seyreden işsizlik oranıdır. Bu uygulama ülkemize yönelik değildir. Sadece yapılacak iş için gerekli özel niteliklere sahip vatandaşlarımızın geçici istihdamı mümkündür. Ancak, bunun için uzun bir idari süreç bulunmaktadır.

Özetle; Fransa'da çalışma iznine sahip kişilerden karşılanamaması durumunda çalışma izni hakkı doğabilmektedir (örneğin; Türk restoranında aşçı, önemli bir firmada yönetici gibi). Başka bir deyişle münhal işe nitelikleri uyan ve iş başvurusunda bulunan Fransa'da çalışma iznine sahip kişilere öncelik tanınmaktadır. Fransa'da çalışma iznine sahip ve nitelikleri açık pozisyona uyan kişiler içerisinde ihtiyaç karşılanamıyorsa ülkemizden işçi getirme şansı doğabilmektedir. Ayrıca, çalışma izni ile oturma izni birbirine bağlı işlemler olup belli süreleri kapsamaktadır. (AEA üyesi ülkeler ve İsviçre vatandaşlarının çalışma iznine ihtiyacı bulunmamaktadır.

Bu çerçevede, https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2728#:~:text=L'%C3%A9tranger%2C%20qui%20entre%20en,distinct%20du%20document%20de%20s%C3%A9jour_ adresinden yabancı çalışanlara yönelik çalışma izni süreçlerine erişim sağlanabilir. Eğer Türkiye'deki şirket üzerinden başvuru yapılmak istenirse ülkemizdeki işverenin <https://www.sipsi.travail.gouv.fr/auth/login> adresindeki beyan belgesini öncelikle doldurması; ardından Fransa'daki ortak/işveren tarafından <https://administration-etrangers-en-france.interieur.gouv.fr/particuliers/#/> adresinden online çalışma izni başvurusu yapılması gerekmektedir. Bu işlemlerin yanı sıra buldukları şehirdeki sosyal güvenlik kurumu şubesinden bir yazı alınmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Fransa'da 2016 yılında yürürlüğe giren "yetenek pasaportu" (passeport talent) kapsamında Fransa veya vatandaşı olmayan ülkenin ekonomisine sürdürülebilir katkıda bulunma potansiyeli olan nitelikli meslek sahiplerine aileleriyle birlikte ilk etapta 4 yıl, daha sonra yenilenebilir nitelikte çalışma ve oturma izni verilebilmektedir. Bu kapsamda, yatırım yapacak ve 30 bin avro üzerinde proje sunan girişimciler ile bilim adamı, araştırmacı, sanatçı, müzisyen, sporcu, yazar gibi özelliği olan meslek sahiplerine istisnai uygulama yapılmaktadır. (Fransa'da genellikle oturma izni ile çalışma izni bir arada verilmekte olup, bu duruma istisna uzun süreli turistik vize alanlar ile yalnızca (senede tam zamanlı 6 ay veya tüm sene yarı zamanlı 12 aya tekabül eden sınırlı bir zaman çalışmaya hakları olan öğrenci oturma izinleridir.)

<https://france-visas.gouv.fr/en/web/france-visas/international-talents-and-economic-attractiveness>

Yabancıların Serbest Dolaşımı konusunda ise: OECD üyesi ülkelerin vatandaşlarının dolayısıyla Türk vatandaşlarının Tacir Kimliği çıkarmalarına gerek yoktur. Ancak AB, Avrupa Ekonomik Alanı üyesi ülkeler (Norveç, İzlanda, Liechtenstein) veya İsviçre vatandaşlığı olmayanların oturma izni almaları şarttır. Bu oturma izni, vatandaşı oldukları ülkedeki Fransız Konsolosluğuna başvurmak kaydıyla, 3 ay süreli vize talebi olabileceği gibi, Fransa'da ikamet eden bir kişiyi vekil tayin etmek yoluyla da olabilir.

Vekil aracılığıyla Ticaret Mahkemesi Kâtipliğine veya CFE-Centre de Formalités des Entreprises birimine başvurulması gerekmektedir. Fransa'da ikamet edenlerin şirket kurmak için oturum izni almasına gerek yoktur.

1 yıllık oturum izni için izlenmesi gereken yöntem:

-Ülkelerindeki Fransız Konsolosluğu'na ticari aktiviteye izin veren D-tipi vize başvurusu yapılmalıdır.

-Bu vize temin edildikten sonra, Fransa'da ticari aktivitenin gerçekleşeceği Bölge (Département) Valiliğine oturum izni talebi yapılmalıdır. Burada talep edilen belgeleri teslim ettikten sonra kendilerine ilgili Ticaret Odasına kaydoluncaya kadar Récépissé (Geçici Belge) verilecektir.

Daha detaylı bilgi için Fransa'da iş kurulacak bölgeye en yakın Valilik ile veya aşağıdaki adreslerle temasa geçilmesi uygun olacaktır.

<http://www.diplomatie.gouv.fr/venir/visas/index.html>

Çalışma ve Oturma İzinleri

AB üyesi devletlerin vatandaşları: AB üyesi diğer devletlerden, Avrupa Ekonomik Bölgesinden veya İsviçre'den gelen ve Avrupa Topluluğu rejimine tabi olan vatandaşlar için çalışanlar ya da serbest meslek sahipleri için çalışma izni gerekmemektedir. Bu kişiler, Fransız vatandaşları ile aynı işçilik haklarına sahiptir. Bu gruba giren yabancılar ve onların bazı aile üyeleri Fransa'da da ikamet kartı olmadan ikamet edebilmektedir. Gereken tek şey geçerli bir kimlik kartı ya da pasaporttur. Topluluk sisteminde yer alan diğer yabancı vatandaşların ikamet kartı edinmesi gerekir.

Kaynak: T.C. Paris Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği/ Nisan 2023